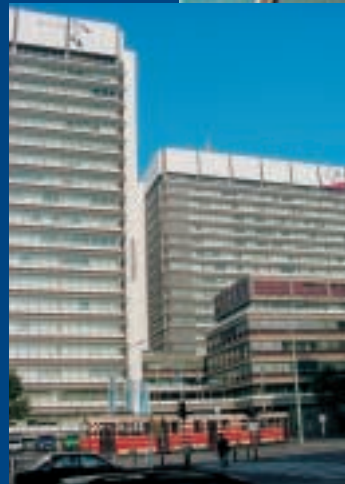

Politie in Nederland

'Het schrijven en vervaardigen van een brochure als deze mag dan maanden duren, daarna is er toch ook het aardige moment van de eerste aanbieding. Hier, in de politieregio Amsterdam-Amstelland, zomer 2000, werd door de relations officer van de directie Politie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het eerste Engelse exemplaar aangeboden aan de regionale Korpsleiding en een hoge buitenlandse politiedeleгатie, die op werkbezoek was

Voorwoord

Geachte lezers,

Deze uitgave van Politie in Nederland is een momentopname van het veelkleurige werkveld van de politie en gunt ons een blik op de verschillende onderdelen van de Nederlandse politieorganisatie. De wereld van de Nederlandse politie is bijna voortdurend in beweging. De politie is immers een organisatie die midden in de maatschappij staat en moet staan.

Hoe snel het Nederlandse politieland verandert, zien we wanneer we deze publicatie vergelijken met de vorige versie die op de grens van 1999 en 2000 verscheen. Naar verluidt was de eerste oplage toen al binnen drie maanden op. Ook nu voorzie ik een flinke belangstelling voor deze actuele politiebroschuure die in 12 talen het licht zal zien. Met tien nieuwe landen die in de eerste helft van 2004 tot de Europese Unie toetreden en met een Nederlands EU-voorzitterschap in de tweede helft van dat jaar zal ook deze uitgave haar weg vinden. Het is niet alleen interessant, het is ook nuttig om kennis te nemen van elkaars organisatie en methoden.

Een aantal Midden- en Oost-Europese landen staan aan de vooravond van (politie)reorganisaties, andere zitten er al middenin. In Nederland heeft de politie een flinke reorganisatie achter de rug, de recherche is bezig met haar nieuwe inbedding, het politieonderwijs wordt gemoderniseerd, de internationale politiesamenwerking en terreurbestrijding wordt geïntensiveerd. Verder worden er convenanten afgesloten tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de politieregio's en wordt de informatievoorziening stap voor stap verbeterd. En ondertussen zijn er steeds weer andere onderwerpen die onze aandacht vragen.

Het spreekt voor zich dat een brochure zich beperkt tot de hoofdlijnen van de organisatie en dat niet alle aspecten van het politiewerk aan de orde komen. Daarom nodig ik u vriendelijk uit om contact op te nemen met de medewerkers van de directie Politie van het ministerie van BZK als u meer of gedetailleerde informatie wenst. Ook uw suggesties zijn welkom.

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties,
J.W. Remkes

Colofon

Uitgave en redactie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Directie Politie
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Telefoon: (070) 426 75 51

Productiebegeleiding

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Directie Voorlichting en Communicatie

Ontwerp

Lumen Rotterdam (Ab Bol)

Tekst

Chan Blok, Amsterdam

Fotografie

Ton Greuter, Politie Amsterdam-Amstelland
Algemeen Politieblad, Harro Meijnen
Mediacentrum KMar, Richard Frigge
KLPD, Frans Vega
Fotopersbureau Jeroen Stoops

Druk

Drukkerij De Bink, Leiden

Servicevoorlichting

Telefoon: (070) 426 60 38
E-mail: info@minbzk.nl
Internet: www.minbzk.nl

December 2003

VM50/23660

Inhoud

Voorwoord

1 Politie in Nederland

1.1	Veiligheidsbeleid in Nederland	8
1.2	Gemeente in de hoofdrol	8
1.3	Kerntaken van de politie	8
1.4	Bevolkingsonderzoek naar veiligheid	8

2 Organisatie van de politie

2.1	Eén organisatie, 26 korpsen	10
2.1.1	De politie: het dienen van twee meesters	10
2.1.2	Het beheer	10
2.1.3	Verantwoordelijkheden van de ministers	11
2.1.4	Openbaar Ministerie	12
2.1.5	Sturen op resultaten	13
2.1.5.1	De financiën	13
2.1.5.2	De bedrijfsvoering	13
2.1.5.3	Resultaatsafspraken	14
2.2	Politie in bedrijf	14
2.2.1	Basispolitiezorg	14
2.2.2	Openbare-ordehandhaving	15
2.2.3	Regionale teams	16
2.2.3.1	Arrestatieteams	16
2.2.3.2	Politieïle infiltratieteams	16
2.2.3.3	Observatieteams	16
2.2.3.4	Bijzondere Bijstandseenheden	16
2.2.3.5	Recherche Bijstandsteams	16
2.2.3.6	Zeden	17
2.2.3.7	Verkeer	17
2.2.3.8	Milieu	17
2.2.4	Recherche en opsporing	18
2.2.5	Informatiediensten	18
2.2.6	Bovenregionale recherche-samenwerking	18
2.2.7	Vreemdelingenpolitie	18
2.2.8	Informatiehuishouding in de regio's	19
2.2.8.1	Informatie-uitwisseling	19
2.2.8.2	Communicatie tussen brandweer, ambulance en politie - C2000	20
2.2.8.3	Informatie en Communicatie Technologie Organisatie - ITO	21
2.2.9	Andere groepen	21
2.2.9.1	Stadswachten	21
2.2.9.2	Vrijwilligers	22
2.2.10	Crisisbeheersing, NCC en politie	22

2.3	Het Korps landelijke politiediensten – KLPD	23
2.3.1	Taken KLPD	23
2.3.1.1	Zelfstandige taken	23
2.3.1.2	Ondersteunende taken	23
2.3.1.3	Coördinerende rol	23
2.3.1.4	Bestuur van het korps	23
2.3.2	De Diensten van het KLPD	24
2.3.2.1	Dienst Verkeerspolitie	24
2.3.2.2	Dienst Spoorwegpolitie	24
2.3.2.3	Dienst Waterpolitie	24
2.3.2.4	Dienst Luchtvaartpolitie	25
2.3.2.5	Dienst Levende Have Politie	25
2.3.2.6	Dienst Operationele ondersteuning en Coördinatie	27
2.3.2.7	Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging	27
2.3.2.8	Dienst Logistiek	27
2.3.2.9	Dienst Nationale Recherche Informatie	27
2.3.2.10	Dienst Internationale Netwerken	28
2.3.2.11	Dienst Specialistische Recherche Toepassingen	28
2.3.2.12	Dienst Nationale Recherche	28
2.4	Bewapening en uitrusting	30
2.4.1	Standaard bewapening en uitrusting	30
2.4.2	Gebruik van wapens en geweld	30
2.4.3	Bijzondere bewapening en uitrusting	30

De Koninklijke Marechaussee

3.1	Civiele taken	32
3.2	Militaire taken	32
3.3	Schiphol	32
3.4	Justitieel complex Schiphol	32

Werving, selectie onderwijs en kennis

4.1	Samenhangend stelsel politie-onderwijs	34
4.2	Politie Onderwijs- en Kennis-centrum	35
4.2.1	EVC-bureau	35
4.2.2	Opleidingsinstituten	35
4.2.3	Centraal Examenbureau Politie – CEP	36
4.2.4	Bundeling van kennis en onderwijs	36

4.2.5	Strategische samenwerkings- verbanden	37
4.2.6	Kennisinstituten Politie Onderwijs- en Kenniscentrum	37
4.3	Werving en selectie	37
4.4	Loopbaanontwikkeling en diversiteit	38
4.4.1	Diversiteit	38
4.4.2	Bureau Landelijk Management Development - LMD	38
5	<i>Arbeidsverhoudingen</i>	39
5.1	Arbeidsvoorwaarden en rechtspositie	40
5.2	Medezeggenschap van het personeel	40
5.3	Modernisering van arbeids- voorwaarden	40
6	<i>Internationale politiesamenwerking</i>	41
6.1	Europese Unie	42
6.2	Uitzendingen	42
6.3	Bilaterale samenwerking	42
6.4	Kandidaat-lidstaten	43
6.5	Europol en Interpol	43
6.6	Eurojust	44
6.7	Internationale samenwerking bij terrorismebestrijding	44
6.8	European Police Learning Net - EPLN	45
7	<i>Het Nederlands Politie Instituut - NPI</i>	47
7.1	Activiteiten NPI	48
7.2	Kwaliteitszorg	48
7.3	Nederlands Centrum voor Internationale Politie- samenwerking - NCIPS	49
8	<i>Inspectie openbare orde en veiligheid</i>	51
9	<i>Politiesamenwerking binnen het Koninkrijk</i>	53
	<i>Rangen</i>	55

1 Politie in Nederland

In de 25 lidstaten van de Europese Unie drukt elk land zijn eigen culturele stempel op de nationale politie. Nederland vormt op deze regel geen uitzondering. Daarom is het nuttig enige kennis te verkrijgen van onze samenleving, gewoonten, cultuur en geschiedenis. Dan wordt duidelijker waarom Nederlandse politiemensen soms anders met het publiek omgaan en andere middelen of methodes inzetten dan hun Oost- of Zuid-Europese collega's. Daarbij is het dan nog van belang onderscheid te maken tussen het politiewerkveld in het hart van Amsterdam en dat op het Friese of Brabantse platteland.

Met Rotterdam als één van 's werelds grootste havens laat Nederland zich karakteriseren als een modern, technisch geavanceerd stukje Europa. Onder de circa 16 miljoen inwoners zijn inmiddels ook een paar miljoen mensen van buitenlandse origine. In de steden zal naar verwachting in 2020

zelfs één op de drie scholieren allochtoon zijn. Nederland heeft 489 gemeenten.

Wereldsteden kent Nederland niet; Amsterdam heeft 732.000 inwoners, Rotterdam 593.000, Den Haag 491.000 en Utrecht 261.000 (cijfers zomer 2003).

Nederland is een parlementaire democratie met vele organen, vertegenwoordigers en inspraakmodellen. Er is een scheiding tussen volksvertegenwoordiging (wetgevende macht), bestuur (uitvoerende macht) en rechtspraak (rechterlijke macht). Deze hebben veel met elkaar te maken, maar zijn formeel onafhankelijk. Als uitvoerend bestuursorgaan moet de politie, die beschikt over het geweldsmonopolie, zich - net als andere overheidsorganen - laten leiden door de wet. Zonodig kan de politie worden gecontroleerd door de onafhankelijke rechter.

In het oosten grenst Nederland aan zijn belangrijkste handelspartner, Duitsland. Ten westen en noorden ligt de Noordzee, aan de zuidzijde ligt België. Nederland is een dichtbevolkt land: op 41.000 km² wonen bijna 16 miljoen mensen.

1.1 Veiligheidsbeleid in Nederland

Veiligheidszorg is bij uitstek een kerntaak van de overheid, waarvan deze zich niet kan terugtrekken. De aanpak van onveiligheid vraagt om een gezamenlijke inspanning van overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en burgers.

Het programma *Naar een veiliger samenleving* geeft aan welke concrete doelen het kabinet voor 2006 op dit terrein nastreeft en ook hoe het kabinet die wil bereiken. De algemene doelstelling van dit programma is een reductie van de criminaliteit en overlast in de openbare ruimte en een behoorlijke handhaving en uitvoering van de criminaliteitsbestrijding.

1.2 Gemeente in de hoofdrol

De onveiligheid waarvan burgers hinder onderkennen is o.a. afhankelijk van lokale omstandigheden. Daarom is het vooral aan de gemeenten om met de lokale partners het veiligheidsbeleid voor te bereiden en uit te voeren. De regiefunctie hierin ligt dus bij de lokale overheid.

In het lokale veiligheidsbeleid dienen heldere doelstellingen geformuleerd te worden en geeft men aan waar de verantwoordelijkheden liggen. Burgemeesters spelen een belangrijke rol bij de openbare orde en veiligheid.

De politie werkt op veel plaatsen aan de ontwikkeling van het lokale veiligheidsbeleid, maar veiligheidszorg is geen exclusieve politie-aangelegenheid. De politie heeft partners nodig en zoekt daarom langs verschillende wegen naar een zinvolle samenwerking, bijvoorbeeld via de gebiedsgebonden politiezone waarmee veel korpsen de afstand tot de burger willen verkleinen. Dat dit daadwerkelijk van belang is, blijkt uit onderzoek dat aantoont dat de kennis van de wijk een belangrijke bijdrage levert aan de effectiviteit van de politie.

1.3 Kerntaken van de politie

Sinds de jaren '70 heeft de politie zich ontwikkeld van een organisatie met een zwaar accent op de opsporing van strafbare feiten, naar een organisatie waarin ook preventie nadrukkelijk aandacht krijgt. Op uitvoerend niveau heeft de politie, vanuit haar 24-uurs aanwezigheid en aanspreekbaarheid, taken vervuld die bij het maatschappelijk werk, de geestelijke gezondheidszorg en het onderwijs bleven liggen.

Wanneer in het kader van het lokaal veiligheidsbeleid andere maatschappelijke organisaties (weer) werkzaamheden van de politie overnemen - een voorbeeld is de opvang van dak- en thuislozen - dan kan de politie zich richten op haar kerntaken.

In grote lijnen wordt onder kerntaken verstaan:

- het houden van toezicht in de publieke ruimte;
- de daadwerkelijke handhaving van de openbare orde;
- het opsporen van strafbare feiten;
- het verlenen van noodhulp.

De convenanten die met de politiekorpsen in Nederland worden afgesloten, richten zich op het maken van afspraken over de kerntaken van de politie.

Ultimo 2002 bedroeg de totale Nederlandse politiesterkte 52.500 fte's, namelijk 36.800 executieve agenten, rond 3.600 aspirant agenten - die slechts gedeeltelijk meetellen in het sterktecijfer - en 14.750 medewerkers administratief en technisch personeel. Het aantal vrouwen ligt rond de 18%.
--

1.4 Bevolkingsonderzoek naar veiligheid

Stelselmatig werken aan veiligheid begint bij het ontwikkelen van een goede informatiepositie. Om een beeld te krijgen van de veiligheid wordt bijvoorbeeld onderzoek gedaan onder de bevolking. De Politie-monitor Bevolking is een landelijk bevolkingsonderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, preventiegedrag van burgers en de kwaliteit van het optreden van de politie. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie en een groot aantal korpsen. Het is het grootste enquêteonderzoek in Nederland dat sinds 1993 op het terrein van veiligheid wordt gehouden.

2 Organisatie van de politie

Het handhaven van de rechtsorde en het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en onveiligheid zijn traditioneel taken van de overheid. De overheid bedient zich daarbij van de politie.

Het Nederlandse politiebestedel is gebaseerd op de Politiewet van 1993. Artikel 2 schetst duidelijk wat de politie te doen staat: 'De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven.' Andere aspecten van het politiewerk zijn strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en uitvoering van politietaken ten dienste van justitie.

2.1 Eén organisatie, 26 korpsen

De Nederlandse politie is georganiseerd in 25 regionale korpsen en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) met verschillende ondersteunende divisies. Een regionaal politiekorps is belast met de uitvoering van de politietaak in een bepaald gebied, de ‘politieregio’.

De omvang van de regionale korpsen varieert, afhankelijk van ondermeer factoren als het aantal inwoners van de regio, de criminaliteitscijfers en de gemeentelijke bebouwing. Een regionaal korps is verdeeld in districten en onderdelen. Districten zijn in het algemeen weer opgesplitst in basiseenheden.

2.1.1 De politie: het dienen van twee meesters

Voor de taken handhaving van de openbare orde en hulpverlening ligt het bevoegd gezag bij de burgemeester van de gemeente waarin de politie optreedt. De commissaris van de Koningin van de provincie waarin de regio valt, ziet erop toe dat de politie deze taken naar behoren vervult. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt op rijksniveau verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Treedt de politie op in het kader van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde of verricht zij taken ten dienste van de justitie, dan staat zij onder gezag van de officier van justitie. Het College van procureurs-generaal houdt er toezicht op dat de politie deze taken naar behoren verricht. De minister van Justitie is politiek verantwoordelijk voor het doen en laten van de officier van justitie en het College van procureurs-generaal.

De gezagsrelatie vloeit dus automatisch voort uit het optreden van de politie en de gezagsdragers zijn lokaal bepaald. Er is een geregeld driehoeks-overleg tussen de burgemeester, de officier van justitie en de plaatselijke politiefchef over de taakuitvoering van de politie.

2.1.2 Het beheer

Het beheer van de 25 politiekorpsen is regionaal bepaald. De korpsen hebben grote vrijheden bij het uitoefenen van hun eigen taken en het stellen van prioriteiten. Elk korps beslist zelf over zaken als financiën, personeel, materieel en gebouwen, organisatie en bedrijfsvoering, informatie en automatisering en de regionale recherche.

De korpsbeheerder is de burgemeester van de grootste gemeente in de regio. Hij is het aanspreekpunt voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De korpsbeheerder laat doorgaans een deel van zijn beslissingsbevoegdheid over aan de korpschef, vooral op het gebied van personeelsbeleid. In de grootste gemeente van de regio is tevens het administratieve centrum van het regionale korps, het hoofdbureau.

Belangrijke beleidsbeslissingen worden genomen door het regionale college, gevormd door alle burgemeesters uit de regio en de hoofdofficier van justitie. In overleg met de korpschef en de hoofdofficier van justitie werkt de korpsbeheerder de beleidsplannen vervolgens in detail uit.

Het 26^e korps, het KLPD, wordt beheerd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In zijn naam is de directeur-generaal

Openbare Orde en Veiligheid belast met het beheer.

2.1.3 Verantwoordelijkheden van de ministers

Het past in de Nederlandse traditie dat de macht over het politieapparaat niet in één hand ligt, maar verdeeld is over enerzijds twee ministers - de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Justitie - en anderzijds de provinciale en gemeentelijke autoriteiten, zoals de commissaris van de Koningin, de burgemeester/korpsbeheerder en gemeenteraden.

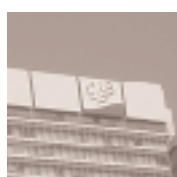
Op rijksniveau is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de beheerder op afstand van de 25 regionale politiekorpsen en de directe beheerder van het Korps Landelijke Politiediensten. Als dat beheer de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde raakt of de uitvoering van politietaken ten dienste van justitie, dan neemt deze minister zijn besluiten in overeenstemming met of gezamenlijk met de minister van Justitie. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij de handhaving verkeersregelingen en de uitvoering van taken op grond van de vreemdelingenwetgeving. De minister van Justitie is namelijk politiek verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, beginnend met de opsporingsactiviteiten van de politie, en voor het beheer van de verdere strafrechtsketen - de

vervolg, berechting en bestraffing van misdrijven.

Hiermee is gewaarborgd dat de politie in staat is haar twee hoofdtaken uit te voeren:

- de handhaving van de openbare orde en veiligheid en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven;
- de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de uitvoering van politietaken ten dienste van justitie. Dit laatste betreft politie-inzet voor taken als uitvoering van de verkeerswetgeving of vreemdelingenwetgeving.

Tot het beheer van de politie op rijksniveau behoren het beschikbaar stellen van de financiering van de politie en het bepalen van eisen die gesteld worden aan de korpsen. Bij dat laatste gaat het onder meer om het in stand houden van diensten als de Mobiele Eenheid (ME) en speciale recherche-eenheden voor bijvoorbeeld jeugd- en zedenzaken. Op rijksniveau worden ook de regels vastgesteld voor bewapening van de politie en het gebruik daarvan. Uitgangspunt hierbij is dat de politie haar taak vervult met een zo minimaal mogelijk gebruik van geweld. Om de eenheid van de politie te bevorderen, worden de opzet van communicatiesystemen, de verwerking en beschikbaarstelling van opsporingsgegevens en zaken als kleding en beloning van de politie eveneens landelijk geregeld.

Organisatieschema ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

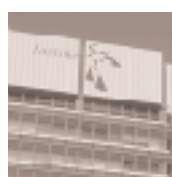
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties

Directoraat-generaal Management Openbare Dienst

Directoraat-generaal Koninkrijksrelaties en Bestuur

Directoraat-generaal Openbare Orde en Veiligheid

Organisatieschema ministerie van Justitie.

Minister van Justitie

Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie

Directoraat-generaal Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

Directoraat-generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directoraat-generaal Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand

Directoraat-generaal Rechtshandhaving

2.1.4 Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is een landelijke organisatie met vestigingen in alle regio's. Op de 19 arrondissementsparketten beoordelen officieren van justitie, ondersteund door administratieve en juridische specialisten, de honderdduizenden zaken die jaarlijks binnenkomen. De zaken waarin hoger beroep wordt aangetekend komen bij een van de vijf ressortparketten, waar de vertegenwoordiger van het OM 'advocaat-generaal' wordt genoemd. De parketten worden geleid door hoofdofficieren van justitie en hoofdadvocaten-generaal. De landelijke leiding van het OM berust bij het College van procureurs-generaal (het College) in Den Haag. De minister van Justitie is zowel politiek als beheersmatig verantwoordelijk voor het OM. Hij bepaalt samen met het College de prioriteiten in de opsporing en vervolging.

Het Openbaar Ministerie (OM) zorgt ervoor dat strafbare feiten worden opgespoord en vervolgd en brengt als enige instantie in Nederland verdachten voor de strafrechter. Het OM werkt daarbij samen met de politie en andere opsporingsdiensten, waarbij een officier van justitie als vertegenwoordiger van het OM het opsporingsonderzoek leidt. Het OM heeft namelijk de eindverantwoordelijkheid voor de opsporing. Het OM houdt ook toezicht op een goede uitvoering van het vonnis van rechters; boetes moeten worden betaald, gevangenisstraffen uitgezeten, taak-

straffen uitgevoerd. Samen met de rechters is het OM onderdeel van de rechterlijke macht.

Het feitelijke opsporingswerk is een taak van de politie. Politie mensen zoeken naar sporen, horen getuigen en slachtoffers, houden verdachten aan en leggen alle gegevens schriftelijk vast in een proces-verbaal. Als vertegenwoordigers van het OM hebben de officieren van justitie het gezag over de politieonderzoeken. Vooral als het om zware misdrijven gaat, geeft de officier van justitie direct leiding aan het onderzoek. Daarbij ziet hij erop toe dat de opsporing zorgvuldig en eerlijk verloopt, dus volgens de regels die in de wet zijn vastgelegd.

Het OM is in de rechtszaal vertegenwoordigd door de officier van justitie in de rol van openbare aanklager. Andere hoofdrolspelers zijn de rechter en de advocaat van de verdachte. De openbare aanklager klaagt de verdachte aan in naam van de samenleving. Toch is de officier in het Nederlandse rechtssysteem niet de 'advocaat van de samenleving'. Hij is onpartijdig en moet alle relevante feiten en omstandigheden melden, ook als die in het voordeel van de verdachte zijn. In het proces staat de waarheidsvinding centraal. Het OM moet verder het slachtoffer informeren over de procesgang en zijn rechten. De officier verwoordt in zijn eis het maatschappelijk ongenoegen en doet met de eis recht aan dader en slachtoffer. De strafeis moet in verhouding staan tot wat er is gebeurd en er moet sprake zijn van rechtsgelijkheid. Het OM wil met de sancties onder meer bereiken dat waar mogelijk de (im)materiële schade aan benadeelde wordt weggenomen en dat de maatschappij wordt beschermd tegen verdere normoverschrijding door de dader.

2.1.5 Sturen op resultaten

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt jaarlijks een budget ter beschikking aan de Nederlandse politie, verdeeld over de regionale politiekorpsen, het KLPD en het LSOP. Om inzicht te krijgen in de behaalde resultaten heeft het ministerie het beleidsprogramma Naar een veiliger samenleving opgesteld. Op basis van de in dit programma geformuleerde prioriteiten maken de politiekorpsen en de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie afspraken over de te behalen resultaten.

2.1.5.1 De financiën

Het budget van de regionale politiekorpsen, het KLPD, het LSOP en enkele andere politieorganisaties is bestemd voor mensen en middelen. Het wordt volgens een bepaalde systematiek in evenredigheid aan de korpsen toegewezen. Verschillende factoren, zoals de bevolkings-samenstelling en het inwonersaantal, bepalen hierbij hoeveel budget wordt toegekend. Dit wordt jaarlijks bijgesteld aan de hand van onder andere de loon- en prijsindex. Het bedrag dat aan een korps wordt toegekend, bestaat voornamelijk uit algemene en bijzondere bijdragen en enkele subsidies.

Voor de besteding van de algemene bijdragen gelden in principe geen specifieke eisen en voorwaarden. Op regionaal niveau valt nu eenmaal het

best in te schatten welke problematiek aandacht moet krijgen en welke middelen daarvoor moeten worden ingezet. Binnen de landelijk gestelde beleidskaders kan elk korps de algemene bijdragen dan ook naar eigen goeddunken besteden. Dit kenmerkt het decentrale karakter van het Nederlandse politiebestel.

Bijzondere bijdragen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties moeten de korpsen wel aan een specifiek doel besteden. Zo worden hieruit speciale opsporings-teams gefinancierd, zoals de recherche-eenheden gericht op de opsporing van XTC-productie en –smokkel. De bijdragen kunnen ook worden benut om nieuwe ideeën te stimuleren of landelijke knelpunten te bestrijden.

De korpsen leggen over alle bijdragen verantwoording af. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toetst de jaarrekeningen van de korpsen en houdt toezicht op de begrotingen. Als de begroting van een korps financiële knelpunten bevat, kan dit voor het ministerie aanleiding zijn om vooraf afspraken te maken met dit korps.

2.1.5.2 De bedrijfsvoering

De korpsen zijn verantwoordelijk voor hun eigen bedrijfsvoering en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de Nederlandse politie in het algemeen. In praktische zin krijgt deze verantwoordelijkheidsverdeling gestalte in de landelijke Beleids- en Beheerscyclus Politie.

De minister geeft tweejaarlijks een voorlopig beeld van de financiële bijdrage per korps voor het huidige en de komende vijf jaren. Op basis van deze financiële ruimte vullen de korpsen hun interne bedrijfsvoering in. Door middel van jaarrekeningen en besprekingen informeren ministerie en korpsen elkaar over de bedrijfsvoering.

Inhoudelijk geven de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie gezamenlijk een beleidskader aan. Voor de periode 2003-2006 is dit vastgelegd in het veiligheids-

programma “Naar een veiliger samenleving”, waarin speerpunten zijn bepaald als bevordering van de openbare orde in de openbare ruimte, strikter toezicht en controle op naleving van regels en het bereiken van een grotere doelmatigheid in het functioneren van de politie.

2.1.5.3 Resultaatsafspraken

De speerpunten zijn in de vorm van concrete resultaatsafspraken uitgewerkt in het *Landelijk Kader Nederlandse Politie 2003-2006* en in regionale convenanten met de afzonderlijke korpsen en het Politie Opleidings- en Kenniscentrum. In die convenanten worden per korps resultaatsafspraken vastgelegd, die opgeteld moeten leiden tot de landelijke afspraken.

De resultaten worden op centraal niveau gemonitord en in kaart gebracht. Als dat nodig is, worden de inspanningen geïntensiveerd om de afgesproken resultaten te behalen. Aan de resultaatsafspraken is een systeem van prestatiebeloning voor de korpsen gekoppeld.

In het Landelijk Kader Nederlandse Politie 2003-2006 is onder meer afgesproken dat de gezamenlijke politiekorpsen in 2006 in totaal 40.000 zaken meer aanbieden aan het Openbaar Ministerie dan in 2002. Verder zal de politie in 2006 zorgen voor 180.000 extra boetes en transacties die volgen uit staandhoudingen. Voorts staan in het convenant resultaatsafspraken over de af te handelen rechtshulpverzoeken, het vreemdelingtoezicht, over verbetering van de bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie en over de tevredenheid van de bevolking over het contact met de politie. Ook zijn afspraken gemaakt over het landelijk terugdringen van het ziekteverzuim tot maximaal 8 procent, over verbetering van de doelmatigheid van de politie en over uitbreiding van de politiesterkte. In het convenant is eveneens vastgelegd dat de ministers zich zullen inspannen voor de nodige wijziging van wet- en regelgeving.

2.2 Politie in bedrijf

De korpsen verschillen sterk in omvang en karakter. Het grootste korps is Amsterdam-

Amstelland, een merendeels stedelijke regio met ruim 850.000 inwoners en een personeelssterkte van meer dan 5.000 medewerkers. Dat komt neer op één politiefunctionaris op 170 inwoners. Het kleinste korps is Gooi- en Vechtstreek, een meer landelijk gebied met 245.000 inwoners en 550 politiemensen, dus één politieambtenaar op 445 inwoners.

2.2.1 Basispolitiezorg

De politie functioneert midden in de samenleving, zo dicht mogelijk bij de bevolking. Het overgrote deel van de politie is werkzaam in basiseenheden, wijkteams, waar al het politiewerk wordt gedaan dat direct te maken heeft met de veiligheid van de burger.

Politiezorg bestaat grotendeels uit activiteiten om misdrijven te voorkomen. Daarom werken de agenten bij hun taakuitoefening samen met alle sociale verbanden binnen de bevolking. Zo onderhoudt de politie contacten met bedrijven en instellingen, buurtverenigingen en tal van andere belanghebbenden. De relatie met het publiek krijgt een extra stimulans door een wijk- en buurtgerichte aanpak.

Doorgaans werkt een basiseenheid vanuit een of meerdere politiebureaus. Taken:

- dagelijks politietoezicht door surveillance per auto, motor, fiets, te voet en soms te paard;
- verlenen van spoedeisende hulp;
- opnemen van aangiften;
- onderhouden van contacten met de bevolking, met bedrijven, instellingen en belangenorganisaties zoals buurtverenigingen;

- conflictbemiddeling en andere hulpverleningstaken;
- verrichten van rechercheonderzoeken;
- voorkomen van criminaliteit, bijvoorbeeld in de vorm van adviezen ter voorkoming van inbraken;
- afhandelen van verkeersstromen, onder meer het houden van verkeerscontroles, het onderzoeken van verkeersongevallen en het voorstellen van verkeersmaatregelen;
- handhaven van de regelgeving met betrekking tot de milieuwetten;
- controle op de uitvoering van bijzondere wetten, zoals de Drank- en Horecawet, de Wet wapens en munitie, de Wet op kansspelen, de Winkelsluitingswet en de Visserijwet.

Het werk wordt vrijwel altijd verricht in wisseldienst, al zijn lang niet alle wijkteams 24 uur per dag beschikbaar en bereikbaar.

2.2.2 Openbare-ordehandhaving

Bij ernstige ordeverstoringen komt de Mobiele Eenheid (ME) in actie. Volgens de wet heeft elke politieregio hiervoor een of meer eenheden paraat. Nederland telt in totaal 45 van deze Mobiele Eenheden, elk met ongeveer vijftig leden inclusief kader en leiding. Negen eenheden zijn ook opgeleid en getraind om op te treden rond of aan boord van vaartuigen.

De grote - stedelijke - korpsen hebben elk Mobiele Eenheden, de regionale korpsen op het platteland hebben er elk één. De meeste eenheden (AE's) beschikken over eigen aanhoudingseenheden. Een regeling gebaseerd op de Politiewet maakt een snelle inzet van Mobiele Eenheden mogelijk.

Alle korpsen zijn verplicht zo nodig bijstand te verlenen aan andere regio's. Bij acties vallen de eenheden onder het lokale gezag van de burgemeester.

Iedere politiefunctionaris kan in principe worden ingezet bij een Mobiele Eenheid. Het is een neventaak; normaal werken politiemensen vanuit een bureau. Als zij in bijzondere gevallen dienst doen in de ME, moeten zij eerst een aanvullende opleiding en training volgen en leren omgaan met de speciale uitrusting en bewapening van de ME.

Een apart hoofdstuk bij het handhaven van de openbare orde vormt het politieoptreden tegen voetbalvandalisme. In 2003 is het beleidskader bestrijding voetbalvandalisme en voetbalgeweld vastgesteld. Het gaat uit van de ketenbenadering, wat inhoudt dat alle partijen vanuit hun eigen verantwoordelijkheden en taken een bijdrage leveren aan de oplossing. Die partijen zijn onder andere de voetbalclubs en de KNVB, de politie, de gemeenten en het Openbaar Ministerie, en op landelijk niveau de verschillende ministeries. Ook de supportersverenigingen hebben ingestemd met het beleidskader en werken eraan mee. In het beleidskader zijn de taken, verantwoordelijkheden en zowel het individuele als het gezamenlijke beleid van de ketenpartners vastgelegd. Verder zijn zes tolerantiegrenzen geformuleerd.

De politie vervult een belangrijke rol bij de bestrijding van voetbalvandalisme. Zij geeft advies over de te nemen veiligheidsmaatregelen bij voetbalwedstrijden aan de burgemeester, die verantwoordelijk is voor de openbare orde.

Zo'n advies betreft bijvoorbeeld de eisen die aan de club worden gesteld en de inzet van politiemensen. Een goede informatiepositie van de politie is een voorwaarde voor effectief optreden tegen voetbalvandalisme. Omdat recent onderzoek heeft uitgewezen dat voetbalvandalen zich ook op andere momenten en op andere plaatsen schuldig maken aan verstoering van de openbare orde, richt deze informatiepositie zich ook op het in kaart brengen van de reischoppers. Intussen zijn goede ervaringen opgedaan met een dadergerichte aanpak.

In 1986 is bij de politie een speciale organisatie opgericht ter bestrijding van voetbalvandalisme: het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV). Het CIV verzamelt, analyseert en verspreidt gegevens over voetbalvandalisme en beheert onder andere het Voetbal Volg Systeem (VVS). Via dit VVS geeft het Openbaar Ministerie persoonsinformatie door aan de KNVB, die vervolgens een stadionverbod oplegt. Het CIV onderhoudt contacten met buitenlandse zusterorganisaties en wisselt met hen informatie uit. Tot slot verzorgt het CIV de coördinatie van politiestoppers, die zonedig met supporters van het Nederlands elftal meereizen naar het buitenland om daar de lokale politie te ondersteunen.

2.2.3 Regionale teams

Elke regio heeft gespecialiseerde teams met een specifiek aandachtsgebied. Soms hebben deze teams een bovenregionaal karakter.

2.2.3.1 Arrestatieteams

Een achttal arrestatieteams bedient elk meerdere regio's en wordt ook door deze regio's gefinancierd. Een arrestatieteam heeft tot taak het aanhouden van vuurwapengevaarlijke verdachten en het assisteren van rechteerteams in bijzondere gevallen. Leden van arrestatieteams hebben een zeer specialistische opleiding gehad. Zij beschikken over een specifieke uitrusting.

Andere taken van de arrestatieteams zijn:

- het assisteren bij het bewaken en beveiligen van transport van getuigen, verdachten en gedetineerden;
- het assisteren bij het bewaken en beveiligen van objecten.

2.2.3.2 Politie infiltratieteams

Politie infiltratieteams (PIT's), een ander bovenregionaal samenwerkingsverband, verlenen ondersteuning ten behoeve van het rechteerproces. Er zijn regionale PIT's, en een landelijke PIT dat onder het KLPD valt.

Dit landelijke team verleent ook internationaal bijstand.

2.2.3.3 Observatieteams

De meeste regio's hebben een eigen observatieteam, dat het rechteerproces ondersteunt. Ook op landelijk niveau beschikt men over observatieteams

2.2.3.4 Bijzondere Bijstandseenheden

Bijzondere bijstandseenheden van de politie komen in actie bij gijzelingen en terroristische acties. Deze bijzondere bijstandseenheden zijn samengesteld uit politiemensen, onder wie scherpschutters, mariniers en militairen van de landmacht. Al deze mensen zijn opgeleid en getraind voor zeer bijzondere situaties, zoals het optreden bij vliegtuigkapingen en gijzelingen. Ook de krijgsmacht en de Marechaussee kennen dergelijke Bijzondere Bijstandseenheden.

2.2.3.5 Recherche Bijstandsteams

Voor het oplossen van misdrijven die door hun aard (kapitale misdrijven) of door de frequentie ernstig zijn, bestaat in de meeste regio's een

Recherche Bijstandsteam (RBT). Per zaak wordt een groep samengesteld uit diverse daarvoor vooraf geselecteerde functionarissen uit het regionale politiekorps. Deze projectstructuur is gekozen omdat het op tijdelijke basis bundelen van de verspreid aanwezige kennis in een korps minder beslag legt op de politiecapaciteit dan het instellen van permanente teams van gespecialiseerde rechercheurs.

2.2.3.6 Zeden

Ook het aanpakken van zedencriminaliteit is een taak van de politie. Voorbeelden van deze vorm van criminaliteit zijn (kinder)prostitutie en de productie en verspreiding van (kinder)pornografie.

Elk regionaal korps heeft hiervoor deskundigheid in huis, soms centraal georganiseerd. In 2000 is een landelijk project afgerond om de kwaliteit van de zedenzorg bij de politie en het Openbaar Ministerie te verbeteren. Elk korps beschikt nu onder meer over gespecialiseerde zeden-rechercheurs en elk parket over een zeden-aanspreekofficier.

De behandeling van zedenaangiften voldoet aan hoge zorgvuldigheidseisen. Zo heeft een slachtoffer de keuze tussen behandeling door een mannelijke of vrouwelijke politieambtenaar. Aangiften worden in principe door twee agenten behandeld en op geluidsband opgenomen.

2.2.3.7 Verkeer

Verkeershandhaving is een belangrijk onderdeel van de basispolitiezorg, dat door de toename van de mobiliteit veel inspanningen vergt. De politie richt zich vooral - maar niet uitsluitend - op vijf aandachtsgebieden: snelheidsoverschrijding, door rood licht rijden, alcoholgebruik en het handhaven van de gordel- en helmdraagplicht.

Korpsen stellen elk een jaarlijks en meerjarig beleidsplan 'verkeershandhaving' op, waarin ook de vijf prioriteiten de nodige aandacht krijgen. Daarnaast bevatten de regioplannen een probleem-analyse en daarop gebaseerde doelstellingen. In een aantal regio's lopen al enkele jaren projecten voor intensivering van de verkeers-handhaving. Deze regionale projecten komen

tot stand in samenwerking met het Openbaar Ministerie. Ze zullen naar verwachting binnen enkele jaren in het hele land zijn doorgevoerd.

2.2.3.8 Milieu

De handhaving van de milieuwetten is aan verschillende instituties opgedragen. De politie levert hierin een bijdrage en werkt samen met andere instanties.

De politie besteedt op drie niveaus aandacht aan milieudelicten:

- eenvoudige delicten waartegen iedere politie-functionaris kan optreden;
- middelzware delicten waarnaar milieu-rechercheurs in de regio zelfstandig onderzoek verrichten;
- zwaardere vormen waarbij multidisciplinaire teams van politie en andere opsporingsdiensten of de vertegenwoordigers van ministeries in actie komen.

In de politieregio's is de milieutaak traditioneel divers georganiseerd, wat mede te maken heeft met de regionale of lokale omstandigheden. Een aantal regio's heeft een eigen milieubureau, dat de volledige politiemilieutaak uitvoert. Om meer eenheid te brengen in de organisatie van de professionele aanpak van de milieutaak binnen de regio's wordt momenteel gewerkt aan een referentiekader milieu.

2.2.4 Recherche en opsporing

De recherche is onder andere belast met de opsporingswerkzaamheden. Vaak heeft een bureau of basiseenheid zijn eigen recherche-afdeling. Daarnaast hebben alle regio's een centrale of regionale rechercheafdeling.

De regionale politiekorpsen beschikken ook over een technische recherche, die zich bezighoudt met technisch opsporingswerk. De medewerkers doen bijvoorbeeld onderzoek naar technische sporen zoals vingerafdrukken bij inbraken en maken foto's van verdachten en van plaatsen waar een misdrijf heeft plaatsgevonden.

2.2.5 Informatiediensten

Twee soorten informatiediensten ondersteunen het researchewerk. Dat zijn ten eerste de herkenningdiensten, die 'harde' informatie verzamelen en verwerken. Dat is feitelijke informatie, die betrekking kan hebben op iemands strafblad. Ook zaken als foto's van daders en misdrijven, vingerafdrukken en sporenverzamelingen vallen onder de harde informatie. De herkenningdiensten worden momenteel volledig geautomatiseerd.

In de tweede plaats heeft de politie een criminele inlichtingeneenheid (CIE), die zich bezighoudt met 'zachte', minder feitelijke informatie. Daarbij gaat het vaak om vermoedens of verdenkingen, die de politie kan gebruiken bij het voorkomen of oplossen van misdrijven. Dit soort informatie is afkomstig uit eigen waarnemingen, gesprekken, verhoren en dergelijke. Omdat het vaak om privacygevoelige onderwerpen gaat, zijn er zeer stringente regels voor het gebruik van deze gegevens.

Naast de regionale inlichtingeneenheid is er een landelijke criminele inlichtingeneenheid (CIE), die is ondergebracht bij de Dienst Nationale Recherche Informatie (NRI) van het KLPD.

2.2.6 Bovenregionale researchesamenwerking

In de jaren '90 zijn diverse teams opgericht met een landelijke of bovenregionale taak. In 2002 kwam een eind aan deze versnippering door de teams voor de bestrijding van zware, georganiseerde criminaliteit onder te brengen in een nationale recherche, en de bestrijding van de zogenaamde middencriminaliteit te organiseren vanuit bovenregionale teams. De nationale recherche valt vanaf 2004 onder het Korps Landelijke Politiediensten.

Interregionale samenwerking op het gebied van de middencriminaliteit krijgt vorm in de zes bovenregionale teams, die zijn ondergebracht bij de korpsen Amsterdam-Amstelland, Brabant Zuid-Oost, Haaglanden, IJsselland, Kennemerland en Rotterdam-Rijnmond. Deze teams richten zich op roofovervallen, ramkraken, woninginbraken door landelijk opererende bendes, verspreiding van kinderporno, mensenhandel en andere vormen van criminaliteit door groeperingen die in meerdere regio's actief zijn. Daarnaast houden ze zich bezig met de bestrijding van horizontale fraude, zoals verzekeringsfraude, bancaire en cardfraude, faillissementsfraude, telecomfraude, namaakfraude en haven- en logistieke fraude. De teams werken daarbij nauw samen met deskundigen uit verschillende sectoren. De aanpak van fraude bestaat uit opsporing en vervolging, het verzamelen van informatie en de vorming van expertise.

Het Bovenregionaal Recherche Overleg bepaalt de keuze van de onderzoeken die de bovenregionale teams verrichten. In dit Overleg zijn het Openbaar Ministerie, korpsbeheerders en korpschefs vertegenwoordigd.

2.2.7 Vreemdelingenpolitie

De Vreemdelingenpolitie had tot 2003 een tweeledige functie. In het kader van de

vreemdelingenwetgeving verrichte zij enerzijds werkzaamheden met betrekking tot het verlenen, verlengen en intrekken van vergunningen tot verblijf. Anderzijds was zij belast met het toezicht op vreemdelingen.

Bij een reorganisatie in 2003 zijn de vergunningswerkzaamheden rond toelatings- en asielzaken overgenomen door de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het ministerie van Justitie en de gemeenten. Het gaat daarbij om aanvragen voor een Machtiging tot Voorlopig Verblijf, aanvragen voor een Vergunning tot Verblijf en aanvragen tot verlenging. Op 1 januari 2004 worden deze taken overgedragen.

Als de Vreemdelingenpolitie zich uitsluitend gaat bezighouden met het toezicht op vreemdelingen, richt de politie zich meer op haar core-business. Bij het handhaven van de openbare orde en veiligheid zal het accent liggen op het aanpakken van criminele vreemdelingen, het bestrijden van overlast, het verwijderen van illegalen en tegengaan van het - al of niet uit winstbejag - misbruik maken van deze illegalen.

Het contact tussen politie en vreemdeling lijkt minder intensief te worden, want het beperkt zich voortaan tot diegenen die niet rechtmatig in Nederland verblijven. Vanzelfsprekend laat de Vreemdelingenpolitie haar kennis van de vreemdelingenpopulatie niet verloren gaan en de bijzondere aandacht voor de vreemdelingenproblematiek zal uiteraard blijven. Naast de bestrijding van illegaliteit levert de Vreemdelingenpolitie ook een bijdrage aan de bescherming en de sociale integratie van

vreemdelingen. De zorg voor de openbare orde en veiligheid is daarbij ook in het belang van de vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven.

2.2.8 Informatiehuishouding in de regio's

Voor samenwerking tussen de politieregio's is een goede informatievoorziening onontbeerlijk. Zij is zowel een vereiste als een middel voor bijvoorbeeld het beoordelen van de doelmatigheid en effectiviteit van de politie, voor het inzichtelijk maken van de bedrijfsvoering, voor sturing en management, voor controle en monitoring en uiteindelijk ook voor de politieke toets op regionaal en op landelijk niveau.

In 1999 is een grote operatie gestart om de informatievoorziening op een hoger plan te brengen. Om recht te doen aan het belang van samenwerking moet de informatievoorziening van de politie zodanig zijn ingericht, dat deze binnen wettelijke kaders voorziet in de informatie-uitwisseling met de keten-partners van de politie op het terrein van de hulpverlening, openbare-ordehandhaving en strafrechtelijke handhaving. Het doel van de operatie is één informatie-huishouding voor de politie te ontwikkelen, die ook informatie-uitwisseling mogelijk maakt met ketenpartners en in het kader van internationale verplichtingen. De vernieuwing omvat de applicaties, registers en infrastructuur. Ook de besturing van de informatie-voorziening en het kennisniveau van het ICT-personeel komen in het vernieuwingsproces aan de orde.

2.2.8.1 Informatie-uitwisseling

De politiekorpsen kennen een aantal operationele processen, namelijk Intake, Noodhulp, Toezicht en Handhaving, Opsporing, Arrestantenzorg en Nazorg. In al deze processen wisselen de korpsen informatie uit, zowel met elkaar als met ketenpartners in binnen- en buitenland. Dit gebeurt binnen de wet- en regelgeving, zoals de bescherming van persoonsgegevens en de afspraken die hierover internationaal zijn gemaakt.

In het proces Intake reageert de politie op verzoeken van burgers en bedrijven, waarbij via

uiteenlopende communicatiekanalen informatie wordt uitgewisseld met burgers en bedrijven.

Noodhulp is het fysiek reageren van de politie op incidenten. Daarbij wordt informatie uitgewisseld over de inzet van andere politiekorpsen, brandweer en ambulance-diensten.

Het proces Toezicht en Handhaving omvat onder andere het (mede)verlenen van vergunningen, het toezien op de naleving van voorschriften, het opsporen van overtredingen, het geven van voorlichting en het toepassen van sancties. Met veel ketenpartners wordt informatie uitgewisseld, onder meer met de gemeenten - bij de verlening van vergunningen - en met de instantie die zorgdraagt voor de administratieve afhandeling van verkeersovertredingen.

Een voorwaarde voor succesvolle recherche-activiteiten is intensieve (geautomatiseerde) informatie-uitwisseling tussen politiekorpsen, bijzondere opsporingsdiensten en partners in de strafrechtketen, ook op internationaal niveau. Belangrijke spelers in dit veld zijn: het KLPD (Dienst Internationale Netwerken), Interpol en Europol.

Bij de bestrijding van terrorisme wisselen zowel politiekorpsen als inlichtingendiensten nationale en internationale informatie uit. Een grote rol is hierbij toebedeeld aan de Unit Terrorismebestrijding en Bijzondere Taken (UTBT) van het KLPD, aangestuurd door de landelijke terreur-

officier van Justitie. Deze unit verzamelt, registreert en coördineert informatie ten behoeve van de opsporing en voorkoming van terroristische misdrijven. In dit kader wordt ook gebruikgemaakt van het Nationaal Informatie Knooppunt (NIK).

In het kader van Arrestantenzorg wordt informatie uitgewisseld met de parket-politie van het Openbaar Ministerie en met de instantie die verantwoordelijk is voor het vervoer van arrestanten.

Het proces Nazorg treedt in werking als een persoon door een overtreding of misdrijf schade heeft opgelopen of emotionele ondersteuning wenst. In die situatie vindt informatie-uitwisseling plaats met het Openbaar Ministerie. De persoon zelf wordt doorverwezen naar het Bureau Slachtofferhulp of andere instanties.

2.2.8.2 Communicatie tussen brandweer, ambulance en politie - C2000

In Nederland wordt gestreefd naar een indeling in 25 veiligheidsregio's waarbinnen de zorg van brandweer, ambulancezorg en politie aan de burgers is geregeld. Elke regio beschikt (op termijn) over een gecolokeerde meldkamer waar de centralisten van de meldkamers van brandweer, ambulance en politie samenwerken. Elke meldkamer is uitgerust met een geïntegreerd meldkamersysteem, dat alle huidige - niet op elkaar afgestemde - systemen vervangt. Het nieuwe systeem helpt de centralist een alarmmelding zo snel en zo foutloos mogelijk af te handelen.

Daarnaast komt er één landelijk digitaal netwerk voor mobiele communicatie van alle hulpverleners van de brandweer, ambulance, politie (inclusief het KLPD) en de Koninklijke Marechaussee: C2000. Het nieuwe netwerk is modern, snel en betrouwbaar. De uitstekende spraakkwaliteit, de gegarandeerd hoge, landelijke dekking en de grote gespreks capaciteit komen de multidisciplinaire communicatie van de hulpverleningsdiensten ten goede. Ook maakt C2000 snelle alarmering mogelijk. Een noodknop op de mobilfoon en portofoon vergroot de veiligheid van de hulpverlener.

2.2.8.3 **Informatie en Communicatie Technologie Organisatie - ITO**

De Informatie en Communicatie Technologie Organisatie (ITO) is een agentschap van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat besloten en bedrijfszekere ICT levert voor de sectoren openbare orde en veiligheid en justitie. ITO speelt een grote rol in C2000, het landelijke digitale netwerk voor mobiele communicatie tussen politie, brandweer en ambulancezorg.

De samenwerking tussen het Rijk en de politie-regio's ten aanzien van de politieke informatie-huishouding krijgt vorm en inhoud in de Regieraad ICT Politie. Daarin zijn alle belangrijke partijen (korpsbeheerders, korpschefs, hoofd-officieren van justitie en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie) vertegenwoordigd. Concrete doelen van de Regieraad ICT Politie in de komende jaren zijn:

- scheiding van ICT-vraag en -aanbod;
- een homogene communicatie-infrastructuur voor de politie;
- een basisset (vernieuwde) applicaties voor alle politiekorpsen.

De scheiding van ICT-vraag en -aanbod heeft geleid tot de oprichting van twee coöperaties. Aan de vraagzijde is dit de CIP (Coöperatie Informatiemanagement Politie), die het gehele politieveld bedient. Aan de aanbodzijde bestrijkt de dienstverlening van de ISC (ICT Service Coöperatie Politie, Justitie en Veiligheid) de

sectoren Openbare orde en veiligheid en Justitie. ITO is een van de organisaties die integreert met ISC.

2.2.9 **Andere groepen**

Twee groepen mensen assisteren de reguliere politieambtenaren bij de uitoefening van hun functie: stadswachten en politievrijwilligers.

2.2.9.1 **Stadswachten**

Zo'n 4.000 stadswachten - of toezichthouders - staan de Nederlandse politie terzijde bij het verhogen van de veiligheid en leefbaarheid in het publieke domein. Zij voeren hun taken uit op basis van gemeentelijke (wijk)veiligheidsprogramma's. De operationele aansturing geschiedt veelal door politiefunctionarissen. Stadswachten hebben over het algemeen een signalerende en controlerende functie, en dus geen opsporingsbevoegdheden. Via de portofoon staan zij in direct contact met de meldkamer van waaruit zo nodig politiehulp kan worden ingeroepen.

De aanwezigheid van geüniformeerde stadswachten versterkt het veiligheidsgevoel van burgers en heeft een preventief effect op ongewenst gedrag dat de veiligheid en leefbaarheid in gevaar brengt en . De stadswachten vormen een antwoord op de vraag van gemeenten naar meer blauw op straat. Tegelijk geven zij de politie extra ruimte om zich te richten op opsporing en noodhulpverlening.

2.2.9.2 **Vrijwilligers**

Nederland telt rond 2.000 politievrijwilligers. Zij leveren een belangrijke bijdrage in het realiseren van een goede politiezorg, vooral bij de opvang van piekdrukke. Zij volgen dezelfde opleiding als reguliere politieambtenaren en worden merendeels ingezet voor werkzaamheden op het niveau van surveillant, de laagste politierang. Als zij voldoen aan de vereiste kwalificaties en als de korpsbeheerder daarvoor toestemming geeft, kunnen vrijwilligers ook worden ingezet voor werkzaamheden op het niveau van agent. Politievrijwilligers worden meestal ingezet voor executieve werkzaamheden. Zij beschikken hiervoor over algemene opsporingsbevoegdheid en geweldsmiddelen.

De inzet van vrijwilligers verschilt per regiokorps. De korpsbeheerder bepaalt wanneer van vrijwilligers gebruik wordt gemaakt, uiteraard binnen landelijk vastgestelde kaders. Vrijwilligers ontvangen een kleine vergoeding en hun rechtspositie is afzonderlijk geregeld.

Het is zorgwekkend dat het aantal vrijwilligers de laatste jaren afneemt. Om die ontwikkeling tegen te gaan wordt onderzocht op welke wijze het werk van de vrijwilliger aantrekkelijker kan worden gemaakt, waarbij onder meer wordt gedacht aan een verbetering van de werving en een grotere functiedifferentiatie. Een andere tendens is dat steeds meer korpsen gebruikmaken van vrijwilligers zonder politiebevoegdheden.

2.2.10 **Crisisbeheersing, NCC en politie**

In crisis- en rampsituaties heeft de politie haar handen vol, al was het alleen maar aan de verkeersregulering en het op afstand houden van menigten

mensen. Uiteraard is er meer te doen. Bij crises heeft de politie ook haar handhavingstaken.

In geval van een crisis op landelijke schaal is de coördinatie van het overheidsoptreden in handen van het Nationaal Coördinatiecentrum (NCC), dat is ondergebracht bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het NCC heeft een tweeledige taak:

- Het fungeert als departementaal crisiscentrum voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Meestal zijn dan de openbare orde en openbare veiligheid in het geding. In samenhang daarmee houdt het NCC zich in deze functionaliteit bezig met:
 - (coördinatie van) de informatie-uitwisseling tussen verschillende overheden over (dreigende) grootschalige of ernstige verstoringen van de openbare orde en veiligheid, zowel horizontaal (interdepartementaal) als verticaal (tussen bestuurslagen);
 - de coördinatie van orde- en veiligheidsmaatregelen bij bijvoorbeeld staatsbezoeken, regio-overschrijdende transporten en grote evenementen;
 - het op verzoek van de commissaris van de Koningin coördineren van de bijstandsverlening door politie, brandweer, defensie en andere hulpverleningsdiensten, zowel personeel als materieel.
- Daarnaast is het NCC verantwoordelijk voor de interdepartementale coördinatie bij alle crises die zich uitstrekken over en directe gevolgen hebben voor beleidsterreinen van meerdere ministeries. In die hoedanigheid coördineert het NCC zowel de informatiestromen tussen de overheidsactoren, als het optreden van die actoren. Ook draagt het NCC zorg voor de opleiding en geoefendheid van ministeriële betrokkenen in crisissituaties.

2.3 Het Korps landelijke politiediensten - KLPD

Bepaalde taken zijn efficiënter en effectiever uit te voeren als zij zijn verenigd in een landelijk politiekorps. Soms speelt daarbij ook de schaalgrootte een rol. De Nederlandse politie kent daarom naast 25 regionale korpsen het Korps landelijke politiediensten (KLPD), dat ressorteert onder de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het KLPD heeft ongeveer 4.500 medewerkers. Het KLPD werkt binnen de Nederlandse politie op zowel nationaal als internationaal niveau.

2.3.1 Taken KLPD

De taken van het KLPD zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- zelfstandig;
- ondersteunend;
- coördinerend.

De zelfstandige taken zijn in het belang van de eigen organisatie. De andere zijn ter ondersteuning van zowel de politieregio's als de eigen organisatie.

2.3.1.1 Zelfstandige taken

Met de uitvoering van zelfstandige, operationele taken draagt het KLPD rechtstreeks bij aan de veiligheid in de samenleving. Zelfstandige taken zijn bijvoorbeeld rechercheonderzoeken van nationaal belang of persoonsbeveiliging van leden van het Koninklijk Huis en door de minister aangewezen te beveiligen personen.

2.3.1.2 Ondersteunende taken

Het KLPD biedt ondersteuning aan de activiteiten van de regionale politie en de eigen organisatie. Dat kan gaan om inzet van materieel, technologie en gespecialiseerde professionals bij rampen, complexe ongevallen, massamanifestaties en grootschalige evenementen. Voorbeelden zijn het liaisonwerk in het buitenland voor opsporingsonderzoeken en de mobiele commandofaciliteit bij grootschalig politieoptreden. De inzet van die expertise of hulpmiddelen gebeurt op verzoek van een regionaal korps of op aanwijzing van het bevoegd gezag, zoals de burgemeester of het

Openbaar Ministerie. De uitvoering van de politieactiviteiten waarbij ondersteuning wordt gevraagd, ligt volledig bij het korps dat de hulp inroept.

2.3.1.3 Coördinerende rol

Het KLPD speelt een coördinerende rol door verbinding te leggen en samenhang te creëren op bovenregionale werkterreinen. Het fungeert dan als schakel tussen politie, justitie, bijzondere opsporingsdiensten en buitenlandse zusterorganisaties. In deze rol bewerkstelligt het KLPD de samenwerking tussen diensten en organisaties die zich bezighouden met opsporing. Voorbeelden van de coördinerende rol zijn de inzet van het Rampen Identificatie Team en recherche coördinatie door de Dienst Nationale Recherche Informatie.

2.3.1.4 Bestuur van het korps

Sinds 2000 is het KLPD een agentschap van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Als onderdeel van het ministerie valt het KLPD rechtstreeks onder de regie van de minister. De uitvoering van taken door het KLPD is op hoofdlijnen vastgesteld binnen financiële, personele en materiële kaders.

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de 'KLPD-driehoek', die bestaat uit de gemandateerde korpsbeheerder (directeur-generaal Openbare Orde en Veiligheid), de hoofdofficier van justitie van het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie en de korpschef van het KLPD. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is formeel de beheerder van het korps. Hij wordt bijgestaan door de korpschef van het KLPD. De hoofdofficier vervult de gezagsrol in de zware rechercheonderzoeken, terwijl het lokale gezag bevoegd is voor het overige werk van KLPD-onderdelen in de geografische gebieden.

De Raad voor het KLPD adviseert de minister - en daarmee het KLPD - over het beleid van het korps. Daartoe formuleert de raad jaarlijks een beleidsplan en legt een jaarverslag vast, met instemming van de minister. Daarnaast speelt de Raad een rol in de afstemming van de samenwerking tussen KLPD en de regio's. De Raad voor het KLPD

bestaat uit vertegenwoordigers van korps-beheerders, Openbaar Ministerie, Koninklijke Marechaussee, korpschefs en ministeries.

Het KLPD maakt gebruik van de inbreng van regionale korpsen door veelvuldig overleg met vertegenwoordigende groepen. Dit bevordert de invulling van de ondersteunende taken van het KLPD. Het overleg richt zich op verdelingsvragen, prioriteitenstelling, gewenste kwaliteit en dergelijke.

2.3.2 De diensten van het KLPD

Onder het KLPD ressorteert een elftal diensten met elk een specifiek taakveld.

2.3.2.1 Dienst Verkeerspolitie

De Verkeerspolitie levert op en om de autosnelwegen een politieke bijdrage aan een veilig en betrouwbaar verkeers- en vervoerssysteem in Nederland. Zij controleert onder andere op het overschrijden van de maximumsnelheden, het gebruik van alcohol, drugs en medicijnen en het (niet) dragen van de autogordel. Vooral overtredingen uit de 'ergernis top tien' (niet-handsfree bellen, bumperkleven en rechts inhalen) worden onomstotelijk vastgelegd door de Video Registratie Onopvallende Surveillance.

Bij files bevorderen KLPD-verkeersassistenten de verkeersdoorstroming. De Unit Transport- en Milieucontrole controleert het vrachtverkeer op zaken als technische staat van het voertuig, wijze van belading en vervoer van gevaarlijke afvalstoffen. De Unit Motorondersteuning begeleidt VIP's. Tot slot treedt de Verkeerspolitie op tegen criminaliteit langs de snelweg en op de verzorgingsplaatsen.

2.3.2.2 Dienst Spoorwegpolitie

De Spoorwegpolitie is verantwoordelijk voor de basispolitiezorg op en rond het spoor en in de treinen en is als zodanig belast met de handhaving van de openbare orde op en rond het spoor en met de opsporing van strafbare feiten op stations, perrons en in de treinen. Ook handelt de Spoorwegpolitie treinongevallen af. De specifieke kennis van treinen en spoorwegen komt vooral goed van pas in bijvoorbeeld supporterstreinen van en naar voetbalwedstrijden en bij drugscontroles in treinen. Afdelingen van de Spoorwegpolitie bevinden zich op de grote en belangrijke stations in de grote steden.

2.3.2.3 Dienst Waterpolitie

De Waterpolitie leidt de beroeps- en recreatievaart in goede banen. De dienst is voornamelijk actief op de doorgaande vaarwegen en ruime wateren. Zij controleert bijvoorbeeld lading, documenten, bemanning (vaartijdenwet) en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarnaast verleent zij hulp bij ongevallen en onderzoekt zij aanvaringen en andere ongevallen en spoort zij milieudelicten op. Ook aan de kust en buiten de kustlijn is de Waterpolitie actief met assistentie en noodhulp op de Noordzee.

Op de wateren waar geen beroepsvaart plaatsvindt, is de regionale politie verantwoordelijk voor het politietoezicht op, in en om het water. De regio-politie Rotterdam-Rijnmond heeft als enige een eigen Zeehavenpolitie. Die is verantwoordelijk voor onder andere de politietaken in het Rotterdams havengebied.

2.3.2.4 *Dienst Luchtvaartpolitie*

Ondersteuning vanuit de lucht is een belangrijke taak van deze dienst, bijvoorbeeld bij grootschalige evenementen en bij de opsporing van vermiste personen. De dienst levert letterlijk een 'helikopterview'. De helikopters kunnen worden voorzien van bijzondere apparatuur, zoals video- en infraroodcamera's. Ook beschikt de dienst over ervaren luchtfotografen en waarnemers.

De Luchtvaartpolitie houdt toezicht op het naleven van de luchtvaartwetgeving. In dat kader voert zij controles uit op het vervoer van gevaarlijke stoffen en treedt zij op tegen hinderlijk of gevaarlijk vliegen. Daarnaast onderzoekt de Luchtvaartpolitie alle vliegtuigongelukken.

2.3.2.5 *Dienst Levende Have Politie*

De Dienst Levende Have Politie (DLHP) ondersteunt de Nederlandse politie met de inzet van politiepaarden en specialistisch opgeleide honden. Openbare-ordehandhaving is de belangrijkste taak van de bereden politie, die ook toezicht houdt bij evenementen en surveilleert in natuur- en recreatiegebieden. Van de ongeveer 120 politiepaarden in Nederland valt ongeveer de helft onder de DLHP, verdeeld over drie units, in Nunspeet, Woubrugge en Boxtel. Deze paarden zijn met hun ruiters op afroep beschikbaar voor alle politieregio's in Nederland. De overige politiepaarden zijn verdeeld over de regionale politiekorpsen met grote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen en Eindhoven. Op het gebied van opleiding en africhting wordt steeds meer samen gewerkt, waarbij de DLHP een centrale rol vervult.

Bereden politie Een man of vrouw te paard dwingt respect af bij de burger. En daarmee draagt het paard bij aan de veiligheid en leefbaarheid, of het nu wordt ingezet in ME-verband bij risicowedstrijden van het voetbal, bij calamiteiten, tijdens demonstraties of gewoon surveillerend in uitgaans- en winkelgebieden of andere plaatsen waar veel publiek aanwezig is. Dat heeft zowel te maken met het paard dat bij de meeste mensen ontzag inboezemt, als met de hoge en dominante positie van de ruiter. Dit leidt tot aangepast en gewenst gedrag van het publiek. Een enkele politieruiter imponeert al, en dat geldt des te meer voor een groep van zes ruiters die als bereden Mobiele Eenheid optreedt. De efficiëntie is duidelijk. Het paard is een vriendelijk maar overtuigend middel en de ruiter wordt gezien en heeft overzicht, wat de veiligheid en het veiligheidsgevoel vergroot. Een ME-groep beredenen kan in bepaalde situaties een veelvoud aan menskracht besparen. De grote mobiliteit en de hoge positie van de ruiter hebben verder als voordeel dat de beredene zeer effectief kan werken.

Africhting politiepaarden De duur van de africhting is afhankelijk van leeftijd, karakter en het talent van het paard. Voor een 4- tot 5-jarig paard dat al een dressuurmatige basisafrichting heeft gehad, duurt de verdere africhting enkele maanden tot een jaar. Maar het paard leert het echte politiewerk pas in de praktijk. Wekelijkse training van ruiter en paard blijft een belangrijk onderdeel om het inzetniveau op peil te houden. Voor het uitvoeren van een operationele inzet moeten ruiter en paard elkaar kennen en vertrouwen. De ruiter moet bekend zijn met de eigenaardigheden van het paard en weten wat onder bepaalde omstandigheden van het paard kan worden gevraagd. Een vaste combinatie van ruiter en paard is ideaal. In de praktijk is dat niet altijd het geval, maar ruiters in politiedienst hebben wel altijd met het paard getraind. Paarden worden geselecteerd op onder andere bouw, fysieke gezondheid, bewegingsmechanisme, hoogte en - het allerbelangrijkst - karaktereigenschappen. Het ras maakt in principe niet uit, maar de meeste paarden bij de politie zijn ingeschreven bij het Koninklijke Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN).

Politiehonden Met de inzet van speurhonden is de scoringskans van een vondst vaak vele malen groter dan met technische apparatuur of menskracht, terwijl het resultaat wordt verkregen met juist aanzienlijk minder menskracht. Zo heeft een speurhond soms binnen enkele uren resultaat, waar een ME-peloton of een groot rechercheteam misschien dagen nodig heeft. Een belangrijke meerwaarde. Vaak is de inzet van speurhonden op de 'plaats delict' de aanzet tot verder Rechercheren doordat sporen met DNA-profiel of andere nieuwe aanknopingspunten worden gevonden.

Africhting politiehonden Op dit moment heeft de Nederlandse politie 94 speurhonden, waarvan er 74 eigendom zijn van het Korps Landelijke Politiediensten/DLHP. Twee regio's - Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam-Amstelland - hebben eigen speurhonden. De meeste andere regio's hebben wel één of enkele geleiders, maar de speurhonden die deze geleiders gebruiken zijn eigendom van het KLPD. De africhtingsduur is sterk afhankelijk van het talent van de hond, de kwaliteit van de geleider en het speurdiscipline waarvoor de hond wordt opgeleid. Zo moet voor een speurhond menselijke geur minimaal acht maanden africhting worden gerekend. Samen met de verdovende-middelenhond of narcotica hond is dit de meest voorkomende speurhond. Onder de politiespeurhonden zijn veel rassen te vinden. Belangrijker dan het ras is dat de hond werk- en speurdrift heeft. De Mechelse herder heeft deze eigenschap in hoge mate en wordt dan ook vaak als speurhond gebruikt. Maar ook andere herders, labradors, spaniels en zelfs de Duitse jachtterriër worden opgeleid tot politiespeurhond. Vooral honden die niet direct herkenbaar zijn als een politiespeurhond kunnen met een geleider in burger effectief worden ingezet in publieke ruimten, zoals op luchthavens. Bijhonden of surveillancehonden, die worden ingezet als geweldsmiddel, hebben een heel andere opleiding. De meeste politieregio's hebben eigen surveillancehonden. De Dienst Levende Have Politie van het KLPD heeft ze niet, maar speelt wel een centrale rol in de kwaliteitszorg en certificering.

De speurhonden van de DLHP worden getraind op het herkennen van één specifieke geur en hebben dus één specialisme. Zo beschikt de dienst verder over honden met disciplines als:

- geuridentificatie, het vaststellen van geurovereenkomst tussen voorwerpen en mensen;
- verdovende middelen, voor de opsporing van verdovende middelen in bijvoorbeeld woningen en buitenlocaties, maar ook in grote mensenmassa's zoals op vliegvelden, stations en voetbalstadions;
- explosieven, ter opsporing van explosieven en vuurwapens;
- lijken, ter opsporing van stoffelijke resten;
- drenkelingen, voor de opsporing van te water geraakte personen;
- brandversnellende middelen, voor het opsporen van deze middelen in een brandhaard, wat kan leiden tot aanknopingspunten voor vervolgonderzoek.

Tot slot worden honden getraind om onder bijzondere omstandigheden en met een specifieke doel zoekingen te doen of opdrachten uit te voeren, die op andere wijze niet of nauwelijks realiseerbaar zijn.

2.3.2.6 *Dienst Operationele ondersteuning en Coördinatie*

De Dienst Operationele ondersteuning en Coördinatie (DOC) biedt ondersteuning op het gebied van openbare orde en veiligheid aan het KLPD zelf, de regionale politiekorpsen en andere overheidsdiensten. Er zijn vier hoofdtaken: operationele ondersteuning, operationele coördinatie, informatiecoördinatie en teleservicediensten. De dienst is verantwoordelijk voor de 24-uurs beschikbaarheid van alle KLPD-onderdelen. Verder coördineert DOC de inzet van mensen en materieel voor grootschalige politieoptredens in binnen- en buitenland, de technische ondersteuning bij milieucontroles en die van het Landelijk Verkeersbijstandsteam.

De DOC beheert de centrale politiemeldkamer en de 1-1-2-centrale voor mobiele bellers (0900-8844), het alarmnummer (0800-8112) voor doven en slechthorenden en de centrale van Meld Misdaad Anoniem (0800-7000).

2.3.2.7 *Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging*

De veiligheid van onze Koningin en andere leden van het Koninklijk Huis, van ministers, ambassadeurs en hooggeplaatste gasten wordt gewaarborgd door persoonsbeveiligers van de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB). De minister van Justitie verstrekt de opdracht tot persoonsbeveiliging. De beveiliging van de leden van het Koninklijk Huis is wettelijk opgelegd. Het beveiligen op topniveau stelt hoge eisen aan de politiefunctionaris. De selectie, opleiding en training zijn dan ook pittig. De DKDB werkt nauw samen met Nederlandse en buitenlandse politieorganisaties en ministeries.

2.3.2.8 *Dienst Logistiek*

De inkoop van kleding, uitrusting, wapens, munitie, bijzondere voertuigen en -apparatuur regelt de Nederlandse politie vanuit één centrale positie: de Dienst Logistiek van het KLPD. Dankzij raamcontracten die deze dienst opstelt, kunnen de regionale korpsen - al dan niet gezamenlijk - voordeliger inkopen. Door justitie in beslag genomen wapens en munitie worden door de dienst in een speciale opslagplaats beheerd en in opdracht vernietigd.

Om de politie optimaal uit te rusten heeft Logistiek nauw overleg met de Adviescommissie Kleding en aanverwante uitrusting en de Adviescommissie Bewapening en aanverwante uitrusting van de Raad van Hoofdcommissarissen. Marktverkenning, kwaliteitsbewaking, het volgen van ontwikkelingen en het onderhouden van contacten met gebruikers zijn instrumenten om goed te kunnen inspelen op de wensen en behoeften van de Nederlandse politiefunctionaris. Alle politiemensen kunnen individueel het assortiment bekijken en digitaal bestellen. Het budget dat ieder persoonlijk door het eigen korps krijgt toegewezen, wordt bewaakt via een centraal budgetbeheerssysteem.

2.3.2.9 *Dienst Nationale Recherche Informatie*

De Dienst Nationale Recherche Informatie (NRI) levert recherche-informatie en recherche-expertise aan de politiekorpsen. Door het beheren van verwijzindexen, politieregisters en kennissystemen

draagt NRI bij aan het inzicht in zware, georganiseerde criminaliteit en bovenregionale middencriminaliteit in Nederland.

Bij de dienst zijn diverse meldpunten voor criminaliteitsvelden ondergebracht, en ook recherche-informatiebureaus die ondersteuning bieden aan de regionale korpsen en de kernteams. De dienst ontwikkelt nieuwe recherche-technologieën en ondersteunt researcheteams in het land met adviezen en kennis. Edison, het beeldopslagsysteem voor vervalste documenten en vuurwapens, is door de NRI ontwikkeld. Verder herbergt de dienst het specialisme dactyloscopie (vingerafdrukken). Ook is de dienst verantwoordelijk voor de wekelijkse tv-uitzending Opsporing Verzocht.

2.3.2.10 Dienst Internationale Netwerken

Zodra een rechercheonderzoek samenwerking vereist met een buitenlandse opsporingsinstantie, komt de dienst Internationale Netwerken (IN) van het KLPD in beeld. Voor Nederlandse en buitenlandse opsporingsinstanties vormt deze dienst hét loket voor (inter)nationale recherche-informatie. De dienst beheert vijf informatiekanalen: de Nederlandse vestigingen van Interpol, Europol, het Schengen Informatie Systeem (SIS) met het SIS op nationaal niveau: bureau Sirene. Verder is de dienst het coördinatiepunt voor de liaison officers van het KLPD in het buitenland en voor buitenlandse liaisons in Nederland.

Door de makelaarsfunctie van IN verloopt het uitwisselen van rechtshulpverzoeken en andere politie-informatie zo soepel mogelijk. IN speelt

daarmee een grote rol in de aanpak van grensoverschrijdende, zware criminaliteit.

2.3.2.11 Dienst Specialistische Recherche Toepassingen

De Dienst Specialistische Recherche Toepassingen staat borg voor professionaliteit en betrouwbaarheid van technologische en tactische producten, diensten en middelen op het vlak van de bestrijding van de zware georganiseerde criminaliteit. De dienst maakt ultramoderne technologie toepasbaar voor de politie door deze technologie te combineren met controleerbare innovatieve researchetaken.

2.3.2.12 Dienst Nationale Recherche

De Dienst Nationale Recherche is ondergebracht bij het KLPD, maar heeft verschillende vestigingsplaatsen in het land. De ongeveer 800 medewerkers houden zich bezig met de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit met - wat betreft groepering of aard - een landelijk of internationaal karakter. De nationale recherche vervult ook een expertisefunctie op een aantal aandachts- en resultaatsgebieden, waarbinnen zij zich voor het treffen van preventieve maatregelen richt op informatie-inwinning, opsporing en advisering. Voorbeelden van deze aandachtsgebieden zijn bestrijding van de productie en handel in synthetische drugs, mensensmokkel, criminaliteit uit Zuidoost Azië en Zuid-Amerika, grote Nederlandse criminele netwerken, en criminaliteit die te maken heeft met logistieke knooppunten als Schiphol en de havens. Onder de aandachtsgebieden vallen ook omvangrijke fraudes en andere zaken in de financieel-economische sector.

Voorbeelden van resultaatsgebieden zijn terreur en oorlogsmisdrijven. Door haar sterk internationale gerichtheid speelt de nationale recherche ook een belangrijke rol in de afhandeling van internationale rechtshulpverzoeken.

De nationale recherche werkt nauw samen met de regio's en de bovenregionale teams. De gedecentreerde units van de nationale recherche zijn gevestigd op verschillende plaatsen in het land, doorgaans in de directe nabijheid van de bovenregionale teams. De medewerkers worden meestal op tijdelijke basis vanuit de regio's tewerkgesteld.

Een aantal niet-politiële opsporingsdiensten werkt nauw samen met de politie. Zoals de Fiscale Inlichtingen en Opsporings Dienst (FIOD) en de Economische Controle Dienst (ECD), die beide ressorteren onder de Belastingdienst. Verder wordt samengewerkt met de VROM-Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) van het ministerie van Sociale Zaken.

De douane en de KLPD werken actief samen bij de opsporing van illegale personen, illegale importen en andere zaken. Inmiddels weten veel opsporingsteams de weg naar het Douane Informatie Centrum (DIC) te vinden.

2.4 Bewapening en uitrusting

De bewapening die voor de politie is toegestaan, is voorgeschreven door de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In onder meer de ‘Ambtsinstructie voor de politie’ is geregeld hoe politiefunctionarissen hun taak moeten uitvoeren.

2.4.1 Standaard bewapening en uitrusting

Iedere politiefunctionaris in Nederland beschikt over een standaard pakket van bewapening, dat bestaat uit:

- een 9 mm dienstpistool;
- een korte wapenstok;
- pepperspray.

De bewapening en de bevoegdheid om geweld toe te passen zijn gebonden aan strikte regels.

Handboeien maken deel uit van de uitrusting, terwijl de Nederlandse politie ook in toenemende mate veiligheidsvesten in gebruik neemt.

2.4.2 Gebruik van wapens en geweld

In de ‘Ambtsinstructie voor de politie’ is geregeld wie wanneer een geweldsmiddel mag inzetten. Zo staat voorgeschreven onder welke omstandigheden het gebruik van het vuurwapen geoorloofd is en wanneer gebruik mag worden gemaakt van de handboeien. De Nederlandse politieambtenaar is verplicht om de vaardigheden van deze geweldsmiddelen periodiek te laten toetsen.

2.4.3 Bijzondere bewapening en uitrusting

Een beperkt aantal specialistische functies, zoals de Mobiele Eenheid, de ambtenaar met politiehond en de politie te paard zijn uitgerust met bijzondere bewapening en uitrusting, zoals helmen, schilden en lange wapenstokken. Arrestatieteams zijn uitgerust met extra bewapening zoals een (semi-) automatisch vuurwapen. Voor het gebruik van automatische wapens is vooraf toestemming vereist van de officier van justitie met schriftelijke machtiging van het ministerie van Justitie.

Het gebruik van de elektrische wapenstok is slechts geoorloofd als afweermiddel tegen agressieve dieren. In een aantal nauwkeurig omschreven situaties, bijvoorbeeld ter verspreiding van een menigte, kan de politie ook gebruikmaken van CS-traangasgranaten.

Een andere bijzondere vorm van bewapening is de politiehond. De begeleidende politiefunctionaris moet hiervoor gediplomeerd zijn en de honden moeten voldoen aan de wettelijke keuringsreglementen en gecertificeerd zijn.

3 De Koninklijke Marechaussee

Naast de civiele politie kent Nederland ook politie met een militaire status: de Koninklijke Marechaussee (KMar). Sinds de oprichting in 1814 is de Koninklijke Marechaussee gefundeerd op de drie internationaal bekende gendarmeriebeginselen, die aangeven dat de leden militair, bereden en gekazerneerd zijn. Die beginselen bestaan nog, al moet 'bereden' inmiddels worden vertaald in 'mobiel' en 'gekazerneerd' in 'snel inzetbaar'.

De Koninklijke Marechaussee is qua positie en structuur te vergelijken met de Italiaanse Carabinieri, de Spaanse Guardia Civil en de Franse Gendarmerie. De taken vallen uiteen in civiele en militaire taken.

3.1 Civiele taken

De belangrijkste civiele politietaken van de Koninklijke Marechaussee zijn:

- beveiliging van de leden van het Koninklijk Huis, in nauwe samenwerking met de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD);
- de politie- en beveiligingstaak op de nationale luchthaven Schiphol en de andere luchthavens;
- verlening van bijstand aan civiele politiekorpsen ter handhaving van de openbare orde en de strafrechtelijke rechtsorde, inclusief assistentie bij het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit;
- handhaving van de vreemdelingenwetgeving door grensbewaking aan de buitengrenzen van het Schengen gebied en het mobiel toezicht vreemdelingen; ook assistentie bij de opvang van asielzoekers en uitzetting van uitgeprocedeerde en afgewezen asielzoekers en ongewenste vreemdelingen vallen daaronder;
- beveiliging van waardetransporten van De Nederlandsche Bank;
- politie- en beveiligingstaak bij de ambtswoning van de minister-president.

3.2 Militaire taken

Andere politietaken van de Koninklijke Marechaussee hebben een militair karakter, zoals:

- uitvoering van de politietaken voor de Nederlandse strijdkrachten, voor in Nederland gestationeerde buitenlandse militairen en voor internationale militaire hoofdkwartieren;
- verrichten van politietaken op locaties die onder het beheer vallen van het ministerie van Defensie. De minister van Justitie heeft het gezag over de taken in verband met de strafrechtelijke handhaving van de civiele en militaire rechtsorde. Taken in het kader van de handhaving van de openbare orde worden uitgevoerd onder het gezag van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De minister van Defensie heeft het gezag over de specifiek militaire taken.

3.3 Schiphol

De Koninklijke Marechaussee heeft zes districten, waarvan het district Schiphol met ruim 1.400 medewerkers het grootst is. Daar zorgt de Koninklijke Marechaussee binnen de geldende Nederlandse en internationale rechtsregels voor grensbewaking en politiezorg. De werkwijze is professioneel, publieksvriendelijk en in balans met de economische belangen. Op Schiphol heeft de Koninklijke Marechaussee beschikking over een volwaardige politiedienst en recherche die een sterke informatiepositie hebben opgebouwd op de luchthaven. In samenwerking met de douane en de FIOD-ECD bestrijdt de Koninklijke Marechaussee drugssmokkel via de passagiersstroom en via de vracht. Dagelijks zijn er contacten met de reguliere politiekorpsen in het land over uiteenlopende onderwerpen.

De Koninklijke Marechaussee Schiphol beschikt over het Nationaal Bureau Documenten (NBD), een expertisecentrum op het gebied van reisdocumenten. Het NBD verzorgt trainingen voor politieorganisaties in binnen- en buitenland.

3.4 Justitieel complex Schiphol

In 2003 is het nieuwe justitiële complex Schiphol geopend, dat bestaat uit een rechtbank en een cellencomplex. Daarmee zijn in Nederland opsporing, vervolging en berechting voor het eerst samengebracht op één locatie. Drugskoeriers en andere verdachte criminelen die op het vliegveld Schiphol worden opgepakt, komen nu veel sneller voor de rechter. Het is de bedoeling dat de strafrechtelijke afhandeling binnen veertien dagen plaatsvindt. Die vlotte afhandeling is mogelijk doordat partners binnen de keten - van Openbaar Ministerie tot de Koninklijke Marechaussee - hun werk beter op elkaar afstemmen.

In de drie zittingskamers kunnen vijftien rechters 2.800 zaken per jaar behandelen.

De marechaussee zorgt voor de beveiliging van het rechtbankcomplex en van de 128 cellen, waar maximaal 222 personen kunnen verblijven.

Daaronder vallen ook vreemdelingen die Nederland moeten verlaten.

4 Werving, selectie, onderwijs en kennis

De politiemedewerkers van vandaag en morgen oefenen hun beroep uit in een pluriforme en multiculturele samenleving, die continu in beweging is. Veiligheid en leefbaarheid vormen in Nederland steeds belangrijker thema's, en bij het waarborgen en bevorderen daarvan speelt de politie een cruciale rol. Dat stelt hoge eisen aan de professionaliteit van de politieorganisatie en aan de bekwaamheid van de beroepsbeoefenaren.

Van de organisatie en haar medewerkers wordt gevraagd flexibel met de veranderingen om te gaan en permanent te blijven leren. Om de aankomende politieman/vrouw met de juiste kwaliteiten uit te rusten en voor te bereiden op zijn of haar taak is het politieonderwijs drastisch vernieuwd. Kernbegrip in het nieuwe politieonderwijs is competentieontwikkeling.

4.1 Samenhangend stelsel politieonderwijs

Van politiefunctionarissen worden in de dagelijkse beroepspraktijk passende en heldere antwoorden verwacht. Het politieonderwijs speelt daarop in door voortdurende afstemming op de praktijk, wat het professionele vermogen van de politie versterkt. Met de vernieuwing van het politieonderwijs is de traditionele, vakgerichte opleiding omgevormd naar een nieuw, uniek en samenhangend onderwijsstelsel voor de politie.

Het vernieuwde onderwijssysteem is gebaseerd op:

- eenduidige beroepsprofielen;
- beschreven (examen)eisen die zijn gekoppeld aan de beroepsprofielen;
- een kwalificatiestructuur vergelijkbaar met die van het regulier beroeps- en hoger onderwijs. Hierdoor kan een diploma behaald in het politieonderwijs leiden tot vrijstellingen in het reguliere onderwijs en vice versa;
- een combinatie van werken en leren;
- competentieren.

De inzet van het nieuwe systeem is volwaardig beroepsonderwijs op mbo-, hbo-, en wo-niveau. Er wordt onderscheid gemaakt tussen initieel onderwijs (basisonderwijs) en postinitieel onderwijs (vervolgonderwijs).

Het nieuwe initiële politieonderwijs leidt op tot vijf politieberoepsgroepen:

- assistent politiemedewerker (niveau 2);
- politiemedewerker (niveau 3);
- allround politiemedewerker (niveau 4);
- politiekundige (niveau 5, bachelor);
- politiekundige (niveau 6, master).

Na afronding van het initiële onderwijs kan postinitieel onderwijs worden gevolgd. Dat gebeurt meestal na enige jaren werkervaring en wordt gestimuleerd in het kader van loopbaanbeleid, gericht op specialiseren of leidinggeven.

Het onderhoud en de verdere ontwikkeling van het politieonderwijs vindt plaats in nauw overleg met het politieveld. Een belangrijke functie in het signaleren van trends en ontwikkelingen op de politiewerkmarkt heeft de Politieonderwijsraad, een adviesorgaan dat is ingesteld door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie.

Niveau	Initieel
2	Assistent politiemedewerker
3	Politiemedewerker
4	Allround politiemedewerker
5	Politiekundige bachelor
6	Politiekundige master

Postinitieel	
Leergangen	Specialistische leergangen
leidinggevend	
Operationeel	Recherchemedewerker: tactisch
leidinggevende	Recherchemedewerker: technisch
	Politiele milieuspecialist
	Politiele verkeersspecialist
	Politiespecialist vreemdelingen­zorg
	Politiele specialist geweldsbeheersing
Tactisch	Recherchekundige
leidinggevende	Politiekundige milieuspecialist
	Politiekundige verkeersspecialist
Strategisch	
leidinggevende	

De kwalificatieniveaus binnen de Nederlandse politie zijn afgestemd op die binnen het reguliere onderwijs.

4.2 Politie Onderwijs- en Kenniscentrum

Verantwoordelijk voor het politieonderwijs is het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum, dat jarenlang bekend stond onder de naam LSOP.

Dit centrum werkt nauw samen met de korpsen, de betrokken ministeries en reguliere onderwijsinstellingen. Het heeft circa 1.300 medewerkers, van wie velen rechtstreeks uit de beroepspraktijk komen. Daarnaast zijn honderden gastdocenten uit velerlei sectoren van de samenleving ingeschakeld bij de verschillende leertrajecten en onderwijsprogramma's.

Het centrum draagt de verantwoordelijkheid voor de toerusting van jaarlijks 30.000 (toekomstige) politiemensen, zodat zij hun taken ten dienste van de samenleving optimaal kunnen verrichten op de wijze die deze van de politie verlangt.

Alle onderwijs aan het centrum begint via het Instituut voor Werving en Selectie Politie. Belangstellenden kunnen zich melden via banenlijn 0800-6096 en via de internetsite www.politie-werving.nl. De kandidaat solliciteert vervolgens bij een korps naar keuze. Het Instituut voor Werving en Selectie adviseert het korps aan de hand van selecties over de mate van geschiktheid van de kandidaat.

Onder de paraplu van het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum opereren verschillende instituten op herkenbare, min of meer afgeronde werkvelden binnen de Nederlandse politie. Deze instituten werken inhoudelijk relatief zelfstandig. Het centrum zorgt voor samenhang in onderzoek, ontwikkeling en onderwijs. Meer informatie is te vinden op de website van het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum, www.lsop.nl.

4.2.1 EVC-bureau

Politieonderwijs is doelgericht onderwijs. Daarom doorloopt iedere student - zowel bestaande als toekomstige politiemedewerkers - eerst een procedure om te bepalen welke competenties eerder zijn verworven. Hiervoor tekent het EVC-bureau, waarbij EVC staat voor 'erkenning verworven competenties'.

Deze eerder verworven competenties kunnen vrijstellingen geven of het recht in te stromen op een hoger niveau dan de vooropleiding toelaat. De EVC-procedure maakt het ook gemakkelijker om met een andere vooropleiding bij de politie in te stromen.

4.2.2 Opleidingsinstituten

Onder het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum resoorteren verschillende opleidingsinstituten.

Instituut voor de Basis Politiefunctie - IBP

Het Instituut verzorgt de opleiding van alle politiemensen in functieniveau 2 tot en met 4. Het IBP is ook verantwoordelijk voor vervolgcursussen. Vaak vinden de opleidingen op locatie met de korpsen of andere onderwijsinstellingen plaats. De docenten zijn verbonden aan of afkomstig van de korpsen.

Instituut voor Criminaliteitsbeheersing en Recherchekunde - ICR

Het ICR, de vroegere Rechercheschool, draagt zorg voor onderwijs- en kennisontwikkeling voor de recherche. Er zijn zeven vakgroepen voor evenveel disciplines: algemene recherche, bijzondere

opsporingsmethoden, financiële recherche, informatierecherche, jeugd en zeden, recherche-management en technische recherche. Naast hun onderwijstaken verrichten docenten toegepast onderzoek.

Nederlandse Politie Academie - NPA

De NPA verzorgt de initiële bachelor- en master-opleidingen voor politiekundigen (niveau 5 en 6) en op postinitieel terrein de leergangen leiderschap op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Verder verricht de NPA wetenschappelijk onderzoek voor politiekunde en leiderschap. Tot slot voorziet de instelling in professionele advisering, gericht onderzoek, specifieke opleidingen en trainingen.

Politie Instituut Openbare Orde en Gevaarsbeheersing - PIOG

Het PIOG heeft tot taak de politie kwalitatief toe te rusten voor een adequate reactie op vraagstukken van openbare orde, veiligheid, gewelds- en gevaarsbeheersing. Met dit doel verzorgt het instituut opleidingen voor onder meer Mobiele Eenheden, ondersteunende Mobiele Eenheden, de staf grootschalig en bijzonder politioptreden en specialistische eenheden.

Politie Instituut Verkeer en Milieu - PIVM

Het PIVM fungeert als onderwijs- en kenniscentrum voor de verkeers- en milieutaak en de politieke rijtaken. Het richt zich op de strategische, tactische en operationele aspecten. De opleidings-teams verzorgen zowel in company-trainingen als oefeningen op een multi-functioneel oefencircuit in Lelystad.

School voor Politie Leiderschap - SPL

De SPL is vooral een ontmoetingsplaats waar de top van de Nederlandse politie en andere Europese landen kennis opdoet en deelt. Langs die weg wil ze de veiligheid en de leefbaarheid bevorderen in een samenleving die snel en vaak onvoorspelbaar verandert. De SPL beoogt bij te dragen aan de ontwikkeling van strategisch leiderschap, zowel van de persoon als van de organisatie.

4.2.3

Centraal Examenbureau Politie - CEP

De examinering van het politieonderwijs is de taak van het Centraal Examenbureau Politie. In lijn met de vernieuwing van het politieonderwijs speelt competentiebeoordeling ook bij de examinering een grote rol. Kandidaten moeten bewijzen dat ze hun taken in de praktijk goed kunnen vervullen.

4.2.4

Bundeling van kennis en onderwijs

Het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum verzorgt niet alleen onderwijs, maar ontwikkelt ook kennis. Zo is dat in de Wet op het politieonderwijs bepaald. Want zelfs als vaardigheden in de dagelijkse praktijk zwaarder wegen dan boekenwijsheid, blijft er behoefte bestaan aan gedegen kennis, zeker in een maatschappij die snel verandert en daarmee steeds nieuwe of verdergaande eisen stelt aan de politieorg. Kennis zet aan tot nadenken, geeft voeding aan nieuw beleid en stimuleert voortdurende innovatie.

De functie van kennisontwikkeling ligt bij specifieke kennis- en expertisecentra binnen het centrum, die veelal zijn gebundeld en aan elkaar

gerelateerd. Individuele politiemensen en korpsen kunnen steeds gebruikmaken van de praktijk-gerichte kennis van deze centra.

4.2.5 Strategische samenwerkingsverbanden

Het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum maakt gebruik van veel strategische samenwerkingsverbanden, ook internationaal. Voor dit laatste is de tak Internationaal Politie Onderwijs (IPO) opgericht, met als centrale doelstelling het bevorderen van kennis over en communicatie en samenwerking tussen de politieorganisaties. Het in Warnsveld ondergebrachte instituut participeert in de Association of European Police Colleges (AEPN) en verzorgt daarvan het secretariaat (www.aepn.net). IPO is ook de officiële Nederlandse contactpersoon voor de Europese Politieacademie (CEPOL).

De Europese Politieacademie is een netwerk van gekoppelde nationale opleidingsinstituten voor hogere leidinggevende politiefunctionarissen in de lidstaten van de Europese Unie. CEPOL is in januari 2001 in werking getreden om een bijdrage te leveren aan de opleiding van deze hogere functionarissen en om de Europese aanpak van misdaadpreventie, criminaliteitsbestrijding en handhaving van de openbare orde en veiligheid vanuit grensoverschrijdend perspectief te ondersteunen en ontwikkelen. CEPOL staat open voor samenwerking met nationale en internationale opleidingsinstituten buiten de Europese Unie.

4.2.6 Kennisinstituten Politie Onderwijs- en Kenniscentrum

Politiewerk wordt uitgeoefend midden in een voortdurend veranderende samenleving. Dit werk, dat varieert van 'harde' taken als opsporing en ordehandhaving tot 'zachte' taken als hulpverlening en bemiddeling, wordt steeds kennisintensiever. Enerzijds treedt de politie op bij grootschalige evenementen en calamiteiten, anderzijds bij kleinschalige gebeurtenissen waarbij een of twee mensen betrokken zijn. Een derde dimensie is dat het werk zich aandient in zowel de publieke als private ruimte. Kortom, vele facetten

van het menselijk samenleven waar normen en waarden in het geding zijn, vragen aandacht van de politie.

Om in te spelen op de behoefte aan kennis die op elk moment gemakkelijk opvraagbaar is, is binnen het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum kennis beschikbaar over bijvoorbeeld grootschalig en bijzonder optreden, ontwikkelingen op het gebied van de bijzondere opsporingsbevoegdheden en politiekunde en leiderschap. Het centrum werkt hiervoor samen met expertisecentra.

Temidden van de kenniscentra neemt het Politie Kennis Net (PKN) een bijzondere positie in. In deze digitale kennisbank brengen het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum, de politiekorpsen en externe partners kennis en expertise samen, die politiemensen online kunnen oproepen. Het gaat het niet alleen om digitaal gedocumenteerde kennis in leerboeken en opleidingsmodules, maar vooral ook om de praktische informatie die te gebruiken is bij voorvallen waarmee politiemensen dagelijks te maken hebben.

4.3 Werving en selectie

De arbeidsmarkt is steeds in beweging en dwingt tot passende maatregelen voor tijdige werving van nieuw politiepersoneel. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft daarom eind jaren '90 het initiatief genomen voor het Project Personeelsvoorziening Politie (PPP) in nauwe samenwerking met de korpsen, het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum en het NPI.

De doelstellingen van het PPP reiken verder dan uitsluitend het werven van politiemedewerkers. Het wil ook de herkenbaarheid van de politie als werkgever vergroten en de politie als instituut een duidelijker gezicht geven. In 2002 is de taak van werving en selectie overgedragen aan het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum.

Het bureau personeelsvoorziening politie binnen het Instituut Werving en Selectie ondersteunt de korpsen intensief en biedt velerlei faciliteiten voor werving en selectie. Zo is er een algemeen service- en informatiepunt - de Banenlijn Politie - waar geïnteresseerden welkom zijn met vragen. Ook is

er een landelijke wervingscampagne die enerzijds is bedoeld om kandidaten aan te trekken, anderzijds om een positief beeld van de politie als werkgever neer te zetten, zichtbaar voor zowel burgers als eigen medewerkers. Dat moet de uitstroom van medewerkers tegengaan en de beroepstrots vergroten.

4.4 Loopbaanontwikkeling en diversiteit

De regionale politiekorpsen zijn verantwoordelijk voor hun eigen loopbaanbeleid. Goed loopbaanbeleid vergt inspanningen van zowel de organisatie als de individuele medewerker. De organisatie verplicht zich tot het aanreiken van eisen en mogelijkheden voor doorgroei, de medewerker moet dat beleid ondersteunen door het tonen van belangstelling, inzet en bereidheid tot scholing en eventueel mobiliteit. De afstemming tussen landelijk en regionaal beleid wordt uitgewerkt in overleg met de regionale korpsen.

Onder het loopbaanbeleid van de regiokorpsen valt ook het regionale management-development-beleid, dat vooral gericht is op het opsporen, selecteren, ontwikkelen en benutten van potentieel voor leidinggevende functies. Dat beleid geldt voor alle functionarissen behalve voor topambtenaren, die door de Kroon worden benoemd. De twee politieministers dragen de verantwoordelijkheid voor deze ambtenaren en stellen criteria op voor de betreffende functies.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor een aantal randvoorwaardelijke aspecten van het loopbaanbeleid. Het functiewaarderingsstelsel is daarvan de belangrijkste. Daarnaast stimuleert en faciliteert de minister de ontwikkeling van instrumenten die de korpsen kunnen hanteren, bijvoorbeeld voor de invulling van hun diversiteitsbeleid.

4.4.1 Diversiteit

Diversiteit is een voorwaarde voor de kwaliteit en de flexibiliteit van de politie. Als alle burgers zich vertegenwoordigd en geruggensteund weten

binnen de korpsen, versterkt dat de positie van de politie. Het maakt de organisatie als geheel beter opgewassen tegen de eisen van een maatschappij die steeds complexer wordt. De samenstelling van de Nederlandse politie is daarom zoveel mogelijk een afspiegeling van de samenleving.

Het Landelijk Expertise Centrum Diversiteit (LECD), dat deel uitmaakt van het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum, initieert diversiteitsbeleid en stimuleert en ondersteunt de korpsen bij de implementatie van dit beleid in zo breed mogelijke zin.

4.4.2 Bureau Landelijk Management Development - LMD

Op enige afstand van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is het bureau Landelijk Management Development politie en brandweer ingericht, het LMD politie en brandweer. Het bureau LMD spoort in samenwerking met de korpsen en politie-instituten talent op voor de strategische top van de politie, helpt dat talent zich verder te ontwikkelen en zorgt dat benoemingen door de Kroon tot stand komen. Het bureau vervult een soortgelijke functie voor de brandweer.

Om aankomend talent voor de politie te selecteren is een toelatingscommissie ingesteld, die bestaat uit korpsbeheerders, korpschefs en hoofdofficieren van justitie. Deze commissie beoordeelt of iemand geschikt is voor een strategische functie in de toekomst en welk persoonlijk ontwikkelproces daarvoor moet worden doorlopen. In nauwe samenwerking met de School voor Politie Leiderschap (SPL) worden vervolgens persoonlijke ontwikkeltrajecten uitgezet.

Op korte termijn komt er ook een Adviescommissie Benoemingen (plv.) korpschefs (ACB), die op basis van een groslijst een shortlist met potentiële kandidaten opstelt. Het bureau LMD stelt deze groslijst op en de shortlist wordt aangeboden aan de betreffende korpsbeheerder.

5 Arbeidsverhoudingen

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is als sectorwerkgever verantwoordelijk voor de arbeidsvoorwaarden bij de sector Politie. Maar de feitelijke werkgevers van de politieambtenaren zijn de korpsbeheerders van de regionale politiekorpsen en het KLPD, en het college van bestuur van het Politie Onderwijs- en Kenniscentrum. Zij zijn belast met de uitvoering van het personeels- en arbeidsvoorwaardenbeleid.

5.1 Arbeidsvoorwaarden en rechtspositie

Naast de sector Politie kent Nederland een elftal andere sectoren waarbij de overheid de verantwoordelijkheid draagt voor de arbeidsvoorwaarden van het personeel. Dat zijn de sectoren Rijk, Onderwijs, Rechterlijke Macht, Defensie, Gemeente, Provincie, Waterschappen, Nederlandse Universiteiten, Academische ziekenhuizen, HBO-onderwijs en Onderzoeksinstellingen.

Als sectorwerkgever overlegt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met de Commissie Georganiseerd Overleg in Politieambtenarenzaken (CGOP) over de hoofdlijnen van de arbeidsvoorwaarden en de rechtspositie. De CGOP wordt gevormd door de vier landelijke politievakorganisaties: de Nederlandse Politiebond, de Politievakorganisatie ACP, de Algemene Nederlandse Politievereniging en de Vereniging van Middelbare en Hogere Politieambtenaren. Deze vakorganisaties vertegenwoordigen samen ongeveer 80% van het politiepersoneel. Tussen de sectorwerkgever en de CGOP moet overeenstemming bestaan over (wijzigingen in) de arbeidsvoorwaarden en over de rechtspositie. De rechtspositie van het politiepersoneel is vastgelegd in regelgeving.

De korpsbeheerders als feitelijke werkgevers van de politie en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als sectorwerkgever werken nauw samen om met de CGOP tot afspraken te komen over de arbeidsvoorwaarden. Deze samenwerking, vastgelegd in een convenant, levert een duidelijke bijdrage aan de eenheid van de politie. Over rechtspositie en arbeidsvoorwaarden kan een politiekorps binnen de landelijke afspraken ook zelf overleggen met de politievakorganisaties in het regionaal georganiseerd overleg. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden of afspraken rond de rechtspositie bij reorganisatie binnen het korps.

5.2 Medezeggenschap van het personeel

In Nederland hebben werknemers medezeggenschap bij de strategische besluitvorming van de organisatie waarin zij werken. Het instellen van een ondernemingsraad is wettelijk verplicht. In deze raad is het personeel vertegenwoordigd.

Elk regiokorps heeft een eigen ondernemingsraad, die met de korpsleiding regelmatig overlegt over de bedrijfsvoering en algemene personeelsaangelegenheden. De raad heeft het recht van advies bij beleidsvoornemens over reorganisaties binnen het korps. Voor het doorvoeren van beleidswijzigingen op bepaalde andere terreinen, zoals scholing en kwaliteit van arbeid, is instemming van de ondernemingsraad vereist. De Wet op de ondernemingsraden bevat de kaders voor de medezeggenschap.

5.3 Modernisering van arbeidsvoorwaarden

De ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden bij de politie moet in de pas lopen met de (veranderende) eisen die aan de politie worden gesteld. In overleg met alle betrokken partijen wordt daarom continu gestreefd naar een balans tussen flexibiliteit voor de organisatie en zekerheid voor de medewerkers.

6 Internationale politiesamenwerking

De praktijk van internationale politie- en justitie-samenwerking is een complex geheel. We horen vaak leuzen als 'Nederland moet veiliger' en 'Europa moet veiliger zodat mensen kunnen leven in een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid'. Hoe dat moet worden gerealiseerd, laat zich minder eenvoudig in een paar leuzen vangen. Wel is duidelijk intensivering van de internationale samenwerking nodig is om deze doelen te realiseren. Daarbij gaat het niet alleen om landelijke en Europese organisaties en activiteiten, maar ook om de procedures waarmee de aanpak en uitvoering tot stand komen en wie daarbij betrokken wordt. Er lopen vanuit elk Europees land tal van lijnen naar Brussel en verder daarbuiten.

De tien toetredende landen in mei 2004

Hongarije
Tsjechië
Slowakije
Polen
Estland
Letland
Litouwen
Slovenië
Malta
Cyprus

6.1 Europese Unie

Internationale politiesamenwerking is noodzakelijk om vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te garanderen, zoals Titel VI van het Verdrag van Amsterdam vastlegt. De Derde Pijler van de Europese Unie is gericht op samenwerking op het terrein van politie en justitie. De lidstaten treden gezamenlijk op bij het voorkomen en bestrijden van (georganiseerde) criminaliteit, terrorisme, mensenhandel, misdrijven tegen kinderen, illegale drugshandel, wapenhandel, corruptie en fraude, racisme en vreemdelingenhaat, en voetbalvandalisme. Er wordt EU-breed wetgeving opgesteld en er worden afspraken gemaakt over bijvoorbeeld informatie-uitwisseling en opleidingen.

De samenwerking op basis van het Verdrag van Schengen is op grond van het Verdrag van Amsterdam sinds 1999 opgenomen in het EU-recht. Die samenwerking betreft een groot aantal zaken, zoals het vervallen van grenscontroles, het afstemmen van immigratie- en asielbeleid, het ontwikkelen van compenserende maatregelen tussen politieke en justitiële instanties (met name visa, immigratie, justitie en politiesamenwerking, wapens, grensoverschrijdende achtervolging, grensoverschrijdende observaties) en het treffen van ondersteunende voorzieningen, zoals het Schengen Informatie Systeem (SIS) en het in stand houden van nationale contactpunten.

EU-besluiten moeten in de Raad van Ministers vooralsnog met unanimiteit worden genomen. Wanneer in 2004 de tien nieuwe lidstaten toetreden tot de Unie, wordt het nieuwe EU-verdrag (de Europese grondwet) getekend. Dat verdrag treedt waarschijnlijk in 2005 of 2006 in werking. Vanaf dan zal met gekwalificeerde meerderheid worden besloten over niet-operationele politieke samenwerking. Voor de operationele politiesamenwerking blijft het vetorecht gehandhaafd.

Van 1 juli tot en met 31 december 2004 bekleedt Nederland het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. Nederland is daarmee een halfjaar lang het gezicht van de EU. Dat is een forse

organisatorische en financiële uitdaging, die ongekennde kansen en mogelijkheden biedt in eigen land, in Brussel en in de Europese Unie als geheel. Nederland wordt in 2005 afgelost door Luxemburg.

6.2 Uitzendingen

Ter uitvoering van de conclusies van de Europese Raden van Keulen (juni 1999) en van Helsinki (december 1999) is in de Tweede Pijler van de Europese Unie een traject opgestart om te komen tot een grotere inzet van de EU in vredesmissies. De inzet van politie is de belangrijkste component van niet-militair crisismanagement in het kader van de versterking van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheids Beleid (ook wel Europees Defensie en Veiligheids Beleid),

In Nederland is het organisatorische kader godels afgerond. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan bij Algemene Maatregel van Bestuur politiefunctionarissen ter beschikking stellen aan de VN, OVSE en EU. De werving, selectie, begeleiding en nazorg wordt verzorgd vanuit het Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking. De betrokken medewerkers krijgen voor deze periode buitengewoon verlof van hun werkgever. De organisatie en rechtspositie zijn zoveel mogelijk overeenkomstig die van de Koninklijke Marechaussee. De mondiale ontwikkeling laat zien dat de behoefte aan inzet van politie voorlopig alleen maar zal toenemen.

De EU-taakstelling is vastgesteld op een totale capaciteit van circa 5.000 fte's voor het jaar 2003, waarvan minstens 1.000 binnen dertig dagen inzetbaar moeten zijn. Nederland streeft ernaar vanaf 2006 in totaal 230 fte's Koninklijke Marechaussee en politie te kunnen bijdragen, waarvan circa 40 fte's politie per 2003.

6.3 Bilaterale samenwerking

Een andere belangrijke internationale dimensie betreft het werk van de Nederlandse politie in de

grensstreek. De politieregio's aan de grens met België en Duitsland vragen om intensievere grensoverschrijdende politieke samenwerking met de buurlanden voor de adequate handhaving van de openbare orde en veiligheid en van de rechtsorde. Met gemeenschappelijke oefeningen, het opzetten van gemeenschappelijke politiebureaus en uitwisselingen heeft de politie stappen in deze richting gezet.

Een verbetering van de situatie in de grensstreek kan evenwel alleen worden bereikt als de betrokken politiekorpsen bevoegdheid krijgen om met buitenlandse collegae bepaalde politietaken uit te oefenen op wederzijds grondgebied. Dat blijkt uit een analyse van de Stuurgroep Internationale Politiesamenwerking (STIPS), waaraan alle grenskorpsen hebben meegewerkt. De ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie zijn met vertegenwoordigers van de Nederlandse politie aan de slag gegaan, en inmiddels wordt met de betrokken autoriteiten uit Duitsland en België gewerkt aan een verdrag dat de gesignaleerde knelpunten moet oplossen. Daarnaast worden alle politieke activiteiten gebundeld en gecoördineerd in meerjarige samenwerkingsprogramma's.

De komende jaren worden ook met andere landen afspraken gemaakt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de eerder opgedane ervaringen.

6.4 Kandidaat-lidstaten

De Europese Unie staat aan de vooravond van een relatief omvangrijke uitbreiding. Met het oog op deze toetreding verrichten de politiekorpsen van de kandidaat-lidstaten behoorlijke inspanningen om te kunnen voldoen aan het Europees Acquis. Nederland heeft zich samen met alle Europese Lidstaten verplicht om de kandidaat-lidstaten hierbij te helpen. De focus zal de komende jaren liggen op Roemenië, Bulgarije en Turkije. Met deze landen worden op basis van memoranda of understanding meerjarige samenwerkingsverbanden aangegaan.

6.5 Europol en Interpol

Europol en Interpol houden zich beide bezig met de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit. Europol, gevestigd in Den Haag, is een recherche-informatiedienst op Europees niveau. Europol heeft geen executieve taken. De dienst vindt zijn grondslag in een volkenrechtelijke overeenkomst, in werking getreden in 1999, waarin afspraken zijn gemaakt over onder andere de politieke en juridische controle op Europol en maatregelen voor gegevensbescherming. De landen van de Europese Unie hebben in de Europol-Overeenkomst de verplichting op zich genomen om informatie aan Europol te verstrekken.

Interpol biedt een wereldwijd netwerk van contactpunten in landen waarvan de politie bij deze organisatie is aangesloten. In Nederland fungeert de Directie Recherche als Nationaal Centraal Bureau voor Interpol. Interpol is niet op een verdrag gebaseerd, maar is in feite het resultaat van een afspraak tussen de verschillende politiediensten. Het functioneren van Interpol is geregeld in een statuut.

Via Interpol kan informatie worden uitgewisseld over alle vormen van criminaliteit, terwijl Europol zich exclusief bezighoudt met de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit waarbij twee of meer landen van de Europese Unie zijn betrokken. Omdat een goede samenwerking tussen beide informatiediensten van vitaal belang is, hebben Europol en Interpol een samenwerkings-overeenkomst gesloten.

6.6 Eurojust

Eurojust is het Europese netwerk voor gerechtelijke samenwerking in de strijd tegen grensoverschrijdende zware criminaliteit, waaronder georganiseerde misdaad, terrorisme, mensensmokkel, drugshandel, witwassen, milieudelicten en vervalsing van de euro. Eurojust biedt magistraten van de EU-lidstaten een forum om vertrouwelijk te kunnen communiceren. Tegelijkertijd vergemakkelijkt Eurojust de coördinatie van opsporings- en vervolgingsoperaties in Europa en biedt het magistraten de nodige ondersteuning.

April 2003 hebben de ministers van Justitie van de EU-landen, de EU-ambassadeurs en andere EU-topambtenaren het kantoor van Eurojust in Den Haag ingewijd. Voor Den Haag betekende dit een nieuwe stap in zijn ontwikkeling tot belangrijke Europese stad. Het Internationaal Gerechtshof, het Joegoslavië Tribunaal, het Internationaal Strafhof en Europol bevonden zich al in de residentie.

6.7 Internationale samenwerking bij terrorismebestrijding

Relatief nieuw binnen internationale politie-samenwerking is de intensieve bestrijding van het internationale terrorisme na de gebeurtenissen van 11 september 2001. Binnen de Europese Unie zijn maatregelen vastgesteld om diverse aspecten van terrorisme tegen te gaan. De Europese Raad heeft op 21 september 2001 een Europees Actieplan vastgelegd om het veiligheidsniveau in de unie te verbeteren. Het plan legt de nadruk op politieke en justitiële samenwerking tussen EU-lidstaten onderling en tussen de Europese Unie en de VS, en heeft daarmee ook belangrijke gevolgen voor de nationale politiediensten.

Na 11 september 2001 zijn aanzienlijke resultaten bereikt in het kader van de bevordering van de (politie)samenwerking binnen de EU. Het voorstel voor een Europees Arrestatiebevel (EAB), gericht op de invoering van snelle uitleveringsprocedures tussen de lidstaten, is aangenomen en zal vanaf 2004 in werking treden. Er is overeenstemming bereikt over de definitie van terrorisme en de straffen voor een terroristische daad. In mei 2003 is Eurojust definitief van start gegaan, het orgaan ter bevordering van de coördinatie van opsporingen en vervolgingen tussen de bevoegde instanties van de lidstaten, met als (voorlopige) vestigingsplaats Den Haag. Europol heeft een jaar gewerkt met een speciale Task Force Terrorism, waardoor alle bestaande terrorismebestrijding-instanties informatie uitwisselden via politie-liaisons. Deze Taskforce is inmiddels opgenomen in de structuur van Europol en heeft een permanent karakter gekregen door de verdeling van de liaisons over de verschillende units. De European Taskforce Police Chiefs komt regelmatig bijeen om in EU-verband te praten over politiezaken in het algemeen en terrorismebestrijding in het bijzonder. Politie-informatie wordt steeds belangrijker binnen de Raadswerkgroep Terrorism, waar afgevaardigden van

inlichtingen- en veiligheidsdiensten, ministeries van Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en politiediensten overleg met elkaar voeren en informatie uitwisselen.

Een ander aspect is de bestrijding van de financiering van terrorisme, waartoe een besluit is genomen dat is gericht op de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen tot bevrozing van vermogensbestanddelen.

De samenwerking met de VS is sterk geïntensiveerd, vooral op het gebied van de criminaliteitsbestrijding. Ook is er een samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen Europol en de VS.

beleidsmakers, onderzoekers en leidinggevend binnen politie(opleidings)organisaties in Europa. Zij brengen vanuit de diverse nationale organisaties kennis en ervaring bijeen. In totaal doen dertig landen mee aan het project, waaronder alle EU-landen, de kandidaat-lidstaten en Noorwegen en IJsland.

De navigatiestructuur, opgezet volgens dezelfde domeinstructuur die Politie Kennis Net gebruikt, is de ruggengraat van het Europese kennisnet. Net als bij PKN wordt zorgvuldig toegezien op de kwaliteit van de geleverde content.

EPLN wordt ontwikkeld in het kader van CEPOL, het samenwerkingsverband van Europese politie-instituten dat eind 2000 door de Europese Unie is opgericht. In de toekomst wordt EPLN het platform waarbinnen de e-learning activiteiten van CEPOL worden ontwikkeld.

EPLN kan nu al via de homepage van CEPOL worden benaderd. Voor de toegang is wel autorisatie nodig. Landen bepalen ieder voor zich wie toegang behoort te krijgen. De nationale coördinatoren zijn daarvoor aanspreekpunt en fungeren als poortwachter.

6.8 European Police Learning Net - EPLN

Gebaseerd op de ideeën van Politie Kennis Net hebben Schotland en Nederland in 2000 het initiatief genomen voor de ontwikkeling van het European Police Learning Net (EPLN), met studie, kennis en discussie als drie pijlers.

Het netwerk is primair bedoeld voor de uitwisseling van informatie en expertise tussen

7 Het Nederlands Politie Instituut - NPI

Samenwerking tussen de korpsen is een voorwaarde voor een doeltreffende en efficiënte aanpak van gemeenschappelijke politievraagstukken. Het uitwisselen van kennis en ervaring staat daarbij centraal. Omdat samenwerking de effectiviteit van afzonderlijke maatregelen versterkt, hebben de drie politieberaden - het Korpsbeheerdersberaad, het (toenmalige) Hoofdofficierenberaad en de Raad van Hoofdcommissarissen - in 1996 het Nederlands Politie Instituut opgericht, het beleidsadviescentrum van en voor de Nederlandse politie.

7.1 Activiteiten NPI

Het Nederlands Politie Instituut werkt aan verdere professionalisering van de politiezorg in Nederland door:

- te fungeren als schakelstation tussen de politie enerzijds en de ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties anderzijds;
- het bevorderen van samenwerking tussen de belangrijkste actoren in de veiligheidsketen;
- het signaleren van trends en het oppakken van nieuwe ontwikkelingen.

Het Nederlands Politie Instituut bereidt adviezen voor over onderwerpen die de dagelijkse politiepraktijk raken. Op strategisch niveau, zoals over het imago van de Nederlandse politie, en ook over onderwerpen die meer betrekking hebben op het politievak, bijvoorbeeld de kwaliteit van de recherche, gebiedsgebonden politiezorg en geweld. De adviezen strekken zich ook uit tot het terrein van de bedrijfsvoering, personeel en organisatie en tot onderwerpen als de kleding en uitrusting van de Nederlandse politie.

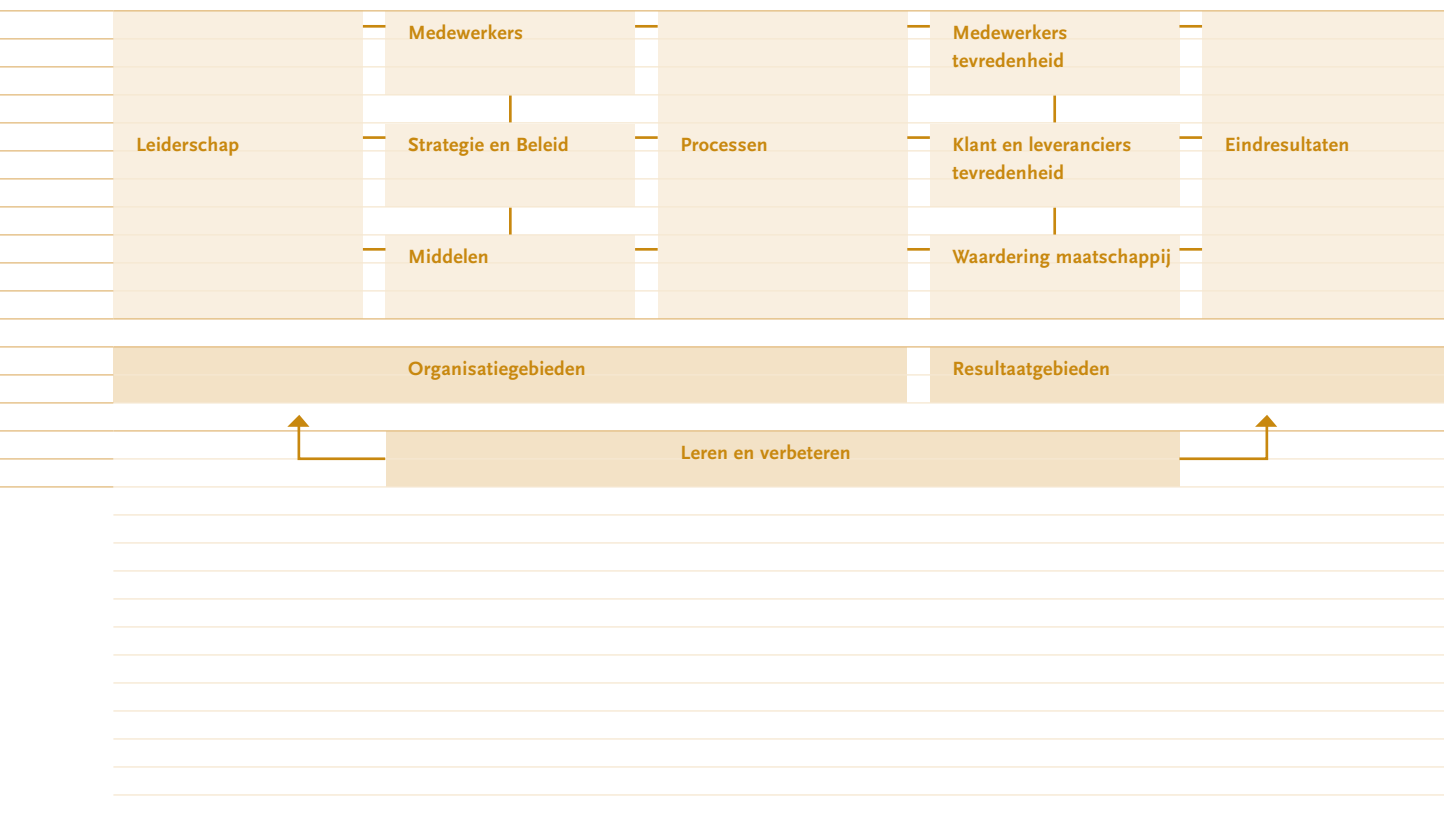
Het Nederlands Politie Instituut is een stichting, waarvan het bestuur bestaat uit de voorzitters van de drie politieberaden:

- het Korpsbeheerdersberaad;
- het OM-politieberaad;
- de Raad van Hoofdcommissarissen.

Direct onder de beraden functioneren programma-colleges en/of platforms, waarin vertegenwoordigers - doorgaans specialisten - van de drie politieberaden zitting hebben. Zij ontwikkelen het beleid en bepalen prioriteiten. Daarbij gaat het om onderwerpen die boven het regionale belang uitstijgen.

7.2 Kwaliteitszorg

Voor de Nederlandse politie is kwaliteitszorg al jaren een belangrijk thema. Het ontwikkelde kwaliteitsstelsel functioneert naar tevredenheid, zoals blijkt uit evaluaties van de Inspectie voor de Politie en het Kwaliteitsbureau Politie. Alle korpsen besteden volop aandacht aan het leveren van kwaliteit.

Om inzicht te krijgen in het functioneren en presteren van korpsen en korpsonderdelen maakt de politie gebruik van het INK managementmodel (afgeleid van het EFQM model) en van een landelijk vastgesteld kwaliteitsstelsel. Eens per vier jaar doet een auditteam per korps een audit en een jaar later houdt visitatiecommissie een visitatie, waarbij het korps beide keren wordt beoordeeld en verbeterpunten worden aangegeven. De audit- en visitatierapporten uit deze vierjarige cyclus zijn primair bedoeld om het korps in staat te stellen zich te verbeteren. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontvangt een afschrift van het visitatierapport. De coördinatie en organisatie van het kwaliteitsstelsel zijn in handen van het Kwaliteitsbureau Politie. Op onderdeel-niveau (districten en divisies) organiseren de korpsen tweejaarlijks zelfevaluaties. De Politiemonitor is een uitgebreide enquête op landelijk niveau, die tweejaarlijks de opvattingen en de tevredenheid van de bevolking in kaart brengt. Daarnaast verrichten bijna alle korpsen klanttevredenheidsonderzoeken onder mensen die daadwerkelijk met de politie in aanraking zijn gekomen.

Binnen de korpsen heeft het kwaliteitsstelsel geleid tot een gemeenschappelijke taal op

kwaliteitsgebied en een sterke bewustwording van de noodzaak tot kwaliteitsverbetering. Er is meer transparantie ontstaan en de onderlinge uitwisseling van ervaringen en 'best practices' en de resultaatgerichtheid zijn verbeterd. Het kwaliteitsstelsel heeft daarmee de Nederlandse politie geholpen een betere politie te worden, in het belang van haar dienstverlenende functie voor en in de samenleving.

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid houdt toezicht op de goede werking van het stelsel.

7.3 **Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking – NCIPS**

Afstemming over het internationaal politiebeleid tussen het politieveld en de vakministeries, Justitie en Buitenlandse Zaken vindt plaats in de Stuurgroep Internationale Politiesamenwerking (STIPS), die onder voorzitterschap staat van de directeur generaal Openbare Orde en Veiligheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking (NCIPS) is opgericht om

binnen de politieorganisatie te komen tot een gecoördineerde uitvoering van de in de STIPS genomen besluiten.

Beheersmatig en organisatorisch is het NCIPS ondergebracht bij het Nederlands Politie Instituut.

Met de uitvoering van zijn coördinerende taak draagt het NCIPS bij aan het totstandkomen van de noodzakelijke synergie tussen de verschillende partijen die bij de internationale politiesamenwerking betrokken zijn. Hierbij moet met name worden gedacht aan breed gedragen politieke samenwerkingsprogramma's tussen Nederland en andere landen, zowel bilateraal als multilateraal, gericht op verschillende gebieden in de wereld.

De belangrijkste taken van het NCIPS zijn het vanuit de politiepraktijk adviseren aan de vakministeries over wenselijke samenwerkingspartners en het combineren van verschillende politieprojecten in gecombineerde meerjarige programma's.

Daarnaast is het NCIPS verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid om Nederlandse politiemensen naar missies in crisisgebieden uit te zenden. Het centrum coördineert de werving en selectie en verzorgt de voorbereiding, begeleiding en nazorg van politiefunctionarissen.

Tot slot vormt het NCIPS de toegangspoort voor buitenlandse missies en politieprofessionele vragen van internationale partners. Vragen en verzoeken ten aanzien van internationale politiesamenwerking worden in behandeling genomen en in overleg met verschillende partners zo goed mogelijk beantwoord.

8 Inspectie openbare orde en veiligheid

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid is de toezichthouder voor de politie, politieonderwijs, brandweer en rampenbestrijding. De Inspectie wil met stimulerend toezicht bijdragen aan het lerend en presterend vermogen van de politie en brandweer in Nederland. De inspectie heeft geen sanctiemiddelen, maar stimuleert verbeteringen in de openbare orde en veiligheid door het actief openbaar maken van haar bevindingen.

De inspectie voor de politie is in 2002 samengevoegd met de Inspectie Brandweerbijstand en Rampenbestrijding tot de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. De samenvoeging intensificeert en versterkt het toezicht binnen het domein van de openbare orde en veiligheid.

De Inspectie inspecteert individuele organisaties zoals korpsen en regio's, die als zodanig herkenbaar zijn in de rapportages. De resultaten worden zoveel mogelijk vergelijkenderwijs - compare and contrast - gepresenteerd, wat korpsen in staat stelt te leren van elkaars best practices. De werkwijze is professioneel, transparant en onafhankelijk, zodat de betrokken overheden en het veld haar beoordelen als betrouwbaar en deskundig.

De Inspectie is onderdeel van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid. De vereiste onafhankelijkheid is gewaarborgd doordat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties niet treedt in de bevindingen van de Inspectie. Organisatorisch heeft dat zijn beslag gekregen door de beleidsfunctie en de inspectiefunctie gescheiden van elkaar te beleggen.

De Inspectie houdt toezicht op politie, politie-onderwijs, brandweer en rampenbestrijding met het oog op het behoud en de verhoging van de publieke waarde. Publieke waarde is het vermogen om de toebedeelde publieke taak goed uit te voeren. Dat is ambitieus: de inspectie wil toezicht houden op aspecten die er echt toe doen, die maatschappelijk relevant zijn en waar de toezicht-objecten redelijkerwijs iets aan kunnen doen. De inspectie is dus meer dan een certificerend instituut en kijkt verder dan begrippen als doelmatigheid en rechtmatigheid.

Het toezicht door de Inspectie is structureel en systematisch. Periodiek wordt getoetst of de organisaties die werken binnen het domein van openbare orde en veiligheid voldoende voorbereid en toegerust zijn voor hun taak. Deze toetsing gebeurt aan de hand van vooraf gestelde normen.

De Inspectie volgt de naleving van de het Besluit kwaliteitszorg politie stelselmatig als één van de objecten van het structurele en systematische toezicht.

9 Politiesamenwerking binnen het Koninkrijk

Het Koninkrijk der Nederlanden omvat behalve Nederland ook de Nederlandse Antillen en Aruba. De landen binnen het Koninkrijk zijn elk voor zich verantwoordelijk voor het rechthandhavings- en veiligheidsbeleid. Ook hebben zij een eigen politiewetgeving en eigen korpsen: het Korps Politie Nederlandse Antillen en het Korps Politie Aruba.

De grotere schaal van de Nederlandse korpsen brengt een brede expertise met zich mee. De korpsen op de Nederlandse Antillen en op Aruba kunnen daarvan profiteren. Bovendien bevorderen samenwerking en uitwisseling van expertise dat de kwaliteit van de rechtshandhaving en de politiezorg binnen het hele Koninkrijk van een vergelijkbaar niveau is.

Op vrijwel alle terreinen van het politiewerk werken de verschillende landen en politiekorpsen samen, ook bij organisatieveranderingen, aanpassingen in het opleidingsprogramma en bij automatiseringsprojecten. Dat leidt soms tot inzet van Nederlandse politiemensen in de andere koninkrijksdelen. Nederlandse, Antilliaanse en Arubaanse rechercheurs werken samen in een researchesamenwerkingsteam, dat wordt aangestuurd door het lokaal bevoegd gezag. De bestrijding van zware, georganiseerde, grensoverschrijdende misdaad is een belangrijk onderdeel van het werk.

Een taakveldcoördinator politieële samenwerking bevordert de samenwerking en de uitwisseling van expertise tussen de korpsen. Hij is het aanspreekpunt voor de korpsleidingen van Aruba en de Nederlandse Antillen en hij begeleidt personen die bij de samenwerking zijn betrokken. De taakveldcoördinator is ook het aanspreekpunt voor het Nederlandse politieveld bij problematiek die Aruba en de Nederlandse Antillen raakt.

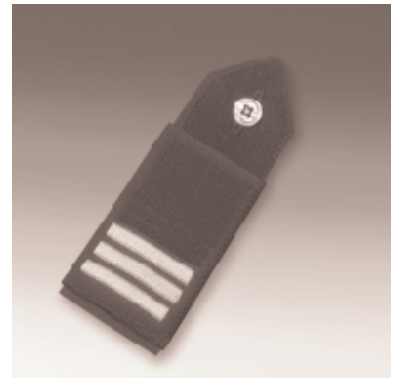
Rangen

aspirant

surveillant

agent

hoofdagent

brigadier

inspecteur

hoofdinspecteur

commissaris

hoofdcommissaris

